



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





SÖNDAGEN DEN 30 OKTOBER 1921

# HÖG MÅN

ILLUSTRERAD TIDNING  
GRUNDLAGD-AV  
FÖR KVINNAN OCH HEMMET  
FRITHIOF HELLBERG

HUVUDREDAKTOR:  
ERNST HÖGMAN.ANDRE REDAKTOR:  
EBBA THEORIN.

## C A R L X V : S D O T T E R 7 0 Å R



Ungdomsporträtt av änkedrottning Louise med föräldrarna, konung Carl XV och drottning Lovisa av Sverige.

DE VARMASTE LYCKÖNSKNINGAR SKOLA på sjuttioårsdagen den 31 oktober strömma till danska änkedrottningen Louise, inte minst från vårt land som en gång såg henne växa upp som ung kungadotter.

När 70-åringen ännu inte ens var 17-åring, var hon — konung Carl XV:s och drottning Lovisas enda dotter — hela Sveriges omtyckta "Sessa". Allmän glädje väckte det, både i Sverige och Danmark, när så den unga sjuttonåringen på sommaren 1869 genom förmälningen med kronprins Fredrik blev Danmarks kronprinsessa. När det unga paret i början på augusti samma år kom till Köpenhamn, mottogs den älskvärda unga kronprinsessan med en överströmmande hjärtlighet, och gamla köpenhamnare ha nog ännu ett livligt minne av alla fester och fackeltåg, av hur landets främsta diktare strängade sin lyra till den nyförmäldas ära o. s. v.

Efter sin makes död har drottning Louise av Danmark levat mera indraget. Sitt intresse för sociala och filantropiska företag har hon emellertid aldrig släppt.

# SOLÄMNE OCH NERVÄMNE

NÅGRA ORD OM VITAMINERNA — AV DR AXEL HÖJER

EN GRODD KRÄVER FÖR ATT växa ut till en färdig planta en hel rad av olika ämnen. Saknas något av dessa nödvändiga ämnen i den näring, som växten upptager, blir den förkrumpt. Likaså kan frånvaron i födan av något av alla de ämnen, som ingå i djurkroppen, i hög grad hindra en unges utveckling till fullväxt djur. Detsamma gäller också om människobarnet. Till förut kända, för barnets utveckling nödvändiga ämnen hava nu kommit ytterligare tre, som tillsamman kallats vitaminer. Dessa ämnens kemiska byggnad och sammansättning är oss obekant. Sinnrika uppfödningsexperiment och erfarenheter bl. a. från trupprernas utspisning under kriget hava lärt oss känna deras verkan och deras förekomst i naturen. Många olika namn ha de fått, men de enklaste äro de bästa. I det vi tala om a-, b- och c-ämnet erkänna vi bristfälligheten i vår kunskap. A-ämnet kunna vi ock kalla solämnet, b-ämnet kalla vi nervämnet.

## Solämnet.

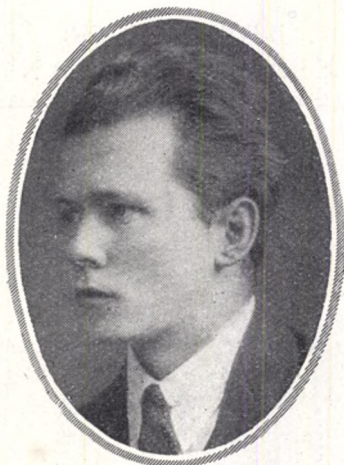
Under krisåren läste vi om en epidemi av en sällsynt ögonsjukdom, som härjade bland de danska spädbarnen. Det utredes, att den uppträdde hos barn, som uppfötts med skummjolk. Smöret exporteras ju i stor utsträckning från Danmark. De stannade i vikt och blevo sedan allt sämre ända till fullkomlig avtyning. Fiskleverolja räddade och återställde dem, där sjukdomen ej gått för långt. Samma erfarenhet är gjord i Japan, där barnen lida brist på smörfett till följd av boskapsskötselns låga ståndpunkt. Där har den läkande inverkan av ålfett kunnat konstateras. Det ämne, vars närvaro i fettet gör detta så hälsosamt, bildas i de gröna bladen, och när djuren äta dessa, koncentreras det i djurens fett. Detta solämne finnes ej eller föga i växtfetter, såsom olivolja, växtmargarin, ej i svinfett, ej i sådana s. k. mjölkdrivande ämnen, oljekakor, betavfall, som göra mjölmängden stor men mjölken fattig. Däremot finnes det i feta fiskar, sill, strömming, ål, lax, och framför allt i den gula fisklevertranen. I smörfettet finnes rikligt med solämne, så länge korna äta gröngräs, och en tid på vintern, då det synes stanna kvar i kroppen. På eftervintern och våren innehåller mjölken föga eller intet solämne.

När solämnet saknas i födan, är det första symptom, som framträder, en minskad motståndskraft mot infektionssjukdomar. Av en snuva blir då lätt en lunginflammation. Även motståndskraften mot tuberkulos förhöjes genom solämne, och vi finna här förklaringen till att i de lungsjukas föda sedan länge företrädde givits åt de på solämne rika fetterna, mjölk, smör, grädde, fiskolja, trots att dessa äro så mycket dyrare än de fettämnen, i vilka solämnet saknas, fläsk, olivolja etc.

Vissa forskare anse, att brist på solämne är orsak eller medverkande orsak vid framkomsten av »engelska sjukan», rakiten. Säkert är i varje fall, att denna kan botas genom tillförsel av fiskolja.

Sammanfatta vi detta och betänka, huru många barn på vinter och vår gå med en

Vid Iduns barnavårdsvecka höll dr Höjer ett intressant föredrag om vitaminerna i barnets föda. På vår anhållan har föredragshållaren nu i nedanstående artikel sammanfattat sina rön och råd.



Axel Höjer.

börjande rakit, huru många äro infekterade med tuberkulos, men där sjukdomen vid förständig behandling kan hindras från att bryta ut, då förstå vi vikten av att barnens föda innehåller solämne i tillräcklig mängd.

## Nervämnet.

Brist på nervämnet i födan framkallar en allmän inflammation i nerverna. Denna kan ge olika symptom, som sammanfaller under namn av beri-beri. Vi sågo även denna sjukdom under kristiden med dess vattensvullnader, särskilt i benen och dess muskelsvaghet. Nervämnets inverkan

kan åskådliggöras med en duva, som en tid fått en föda, fri från nervämne (polerat ris och steriliserad mjölk). Hon ligger där såsom förlamad. Men några minuter efter intagandet av litet jäst, som är synnerligen rikt på nervämne, lyfter hon gladeligen till flykt. Nervämnet finnes i mjölken, i skaldelarna och ytterlagren av sädeslagens korn. Härav den utomordentliga betydelsen i att äta sammanmalet bröd och betrakta det vita brödet såsom ett njutningsmedel, som bör sparsamt brukas.

## C-ämnet.

Frånvaron i födan av detta ämne ger skörbjugg. Denna sjukdom se vi då och då hos späda barn, som uppfödas på steriliserad mjölk. I utlandet är detta vanligare än hos oss. C-ämnet är känsligt för hög temperatur. 20 minuters kokning är likvärdig med 60 minuters uppvärmning till 60° och berövar färskas grönsaker fyra femtedelar av deras C-ämne.

De första symptomen på skörbjugg hos späda barn äro bristande ökning i vikt och längd, aptitlöshet, kinkighet, blodbrist. Botemedel är en eller par teskedar om dagen av en saft, rik på C-ämne. Främst kommer här i fråga rovsaften, vidare skogsbärens (hallon), apelsinens, citronens och tomatens saft. Saften bör ges rå och färsk, ej konserverad. Rovsaften fås genom att riva en bit på rivjärn och krama ur det rivna i en linnelapp.

Den gamla tvistefrågan, huruvida komjölken bör givas kokt eller okokt åt barn i första levnadsåren, torde nu vara avgjord. Mjölken bör kokas, då man sällan och i Stockholm väl aldrig kan vara säker på att den ej kan vara smittförande. Men genom kokningen blir mjölken fattigare på c-ämne, och därför bör man samtidigt sörja för att denna viktiga beståndsdel av födan tillföres på annat vis. En utförligare redogörelse kunna intresserade läsa i Hygiæa, 1920.

## Praktiska konsekvenser.

Bättre är mota sjukdom än bota den. Vi böra därför se till, att vitaminerna alltid finnas i vår föda i tillräcklig mängd. När det gäller barnet i dess första tid, då det lever av moderns blod, åstadkommes detta genom att modern för en förständig diet. A-, B- och C-ämnena, det är smör, hårt bröd och lämpliga frukter eller bär. Märkligt nog skola äpplen, päron och vindruvor hålla föga C-ämne. På landet sörjer rovan, i staden citron och apelsin för att vi ej ens under vintern behöva sakna C-ämne, blott vi tänka därpå. Efter födelsen fortsätter ju bröstbarnet att leva av moderns blod, ehuru i form av mjölk. Därför gäller detsamma som det som nyss sagts om det ofödda barnet. Hava vi att göra med ett flaskbarn eller ett äldre barn, måste vi tänka särskilt på att solämnet och c-ämnet komma att finnas i deras föda. Det sista är lätt åstadkommet genom att vi året runt låta en tesked av någon av de ovan rekommenderade frukt- bär- eller sötsafterna ingå i den dagliga födan. För att tillföra solämne måste vi vinter och vår, då mjölkfettet är mindre kraftigt, taga till fiskoljan.

## Iduns barnavårdsvecka

är nu ett minne bara för utställningens tiotusen besökare och de tusen åhörarna av föredragen. Att barnavårdsveckan blev en succès långt utöver vad Idun vågat hoppas och hälsades med hjärtlig sympati och välvilja av både press och publik beror till stor del på det intresse och den entusiasm varmed alla de medverkande omfattade Iduns idé. Det är för detta goda samarbete, och detta varma intresse Idun nu vill tacka sina medhjälpare. Främst riktas då detta tack till Röda Korset, som givit sakkunniga råd och bidragit med de instruktiva demonstrationerna, till de sju läkarna för deras lärariska föredrag, till utställningens tekniske arrangör, arkitekt David Blomberg, och slutligen till samtliga utställarna, som var och en bidrog till att utställningen blev så rikhaltig och omväxlande som den blev. Det är Iduns uppriktiga önskan och förhoppning att även i fortsättningen på flera sätt få verka för främjande av en rationell barnavård i vårt land. Vi veta nu, att i denna strävan skola vi lätt finna villiga och entusiastiska hjälpare. Barnens vård och fostran är lyckligtvis en uppgift, till vilken alla enigt kunna samlas.

## Iduns byrå och expedition, Mästern Samuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.  
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.  
Red. Högman: kl. 11—1. Annonsskont.: kl. 9—5.  
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

## Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år ..... Kr. 17:—	Helt år ..... Kr. 22:—
Halvt år ..... " 8:75	Halvt år ..... " 11:50
Kvartal ..... " 4:50	Kvartal ..... " 6:—
Lösnummer ..... " 0:35	Månad ..... " 2:25

## Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:  
38 öre eft. text. | Utländska annonser:  
42 öre å textside. | 45 öre efter text., 50 öre  
20 % förhöjning för å textside, 20 % förh.  
särskild begärd plats. | för särsk. begärd plats.

# LAND I SIKTE? INFÖR WASHINGTON

AV ELIN WÄGNER

DÅ MAN TRÄFFAR RESANDE FRÅN Förenta Staterna fråga de en mycket snart och mycket ivrigt vad man säger här i Sverige om avrustningskonferensen i Washington, som är inkallad till årsdagen av vapenstillståndet, d. v. s. inom få veckor.

Vill man då inte säga att svenskarna av transatlantiska nyheter intressera sig mest för Fattys mord, så säger man att jo, den svenska opinionen är tämligen skeptisk.

Har amerikanarna varit några veckor i Europa, så är han beredd på detta svar. Han har märkt, att Europa, tyngt av sina till synes hopplösa problem, är ganska tvivlande på framgången av Amerikas diplomatiska aktion och inte delar hans landsmäns friska och ljusa tro på att kapprustningarnas ondskefulla cirkel skall kunna brytas den 11 november i Washington.

Han anar ens inkast: "Vi trodde på Wilson och blevo besvikna, kan ni begära att vi nu skola till och tro igen på Amerika", innan man uttalat det.

Och när han säger: ja, nu bör ni tro på Harding, för att skapa den rätta atmosfären för konferensen, då har amerikanarna enligt min mening fullkomligt rätt.

Den likgiltighet som här i Sverige visas Washingtonkonferensen ligger nog inte bara i fullkomlig oförmåga att av vad som händer urskilja vad som är riktigt och värt att intressera sig för. Om pressen tagit fram och pekat på konferensen den 11 november, såsom den stråle av hopp som lyste mänskligheten i dess mörker, så hade publiken börjat vända sitt intresse mot densamma. Men det gör pressen inte. Inte för det att den inte begriper vilken oerhörd lättnad en lösning av de problem, som föreliggande konferensen, skulle betyda. Pressen vet väl, att den dag det telegraferas från Washington att makterna kommit överens att

nedbringa sina arméer och flottor, den dagen skulle verkligen en vändpunkt ha uppnåtts, och världen skulle därmed återfå det mod och det förtroende till framtiden, som den nu saknar; konjunkturerna skulle gå upp och framtiden ljusna.

Men pressen tror inte på Washington. Amerikanarna vet det men fattar inte orsaken. Han säger: ja visserligen lyckades inte Wilson driva igenom sina 14 punkter, men Amerika vägrade ju att gå med på denna kompromiss! Ha ni glömt, säger amerikanarna, med vilken aplomb Wilson och hans parti vräktes undan därför att vi ogillade Versaillesfreden, har ni glömt att vi vägrade ratificera detta dokument?

Det är här amerikanskt och europeiskt åskådningssätt skiljer sig åt. Amerikanarna menar, att hans land med denna demonstration av sitt ogillande skuddade av sig ansvaret för den ödesdigra Versaillesfreden. Vi här i Europa äro böjda att säga: vad hjälper det Europa att ni gjorde slut på Wilson, när han kom hem, då ni i alla fall därmed inte ändrat ett jota i det fredsfördrag, som kom till med hans medverkan? Vad hjälper det att ni inte besudlade er med att underteckna fredsfördraget — alla de dispositioner av land och folk han var med om att göra, stå ju kvar. Fick er bundsförvant Kina igen Shantung mera för det?

Men vi ha orätt i denna vår hållning mot Amerika, den tyder på dålig psykologi och dålig politik såsom alltid, då man inte tar en handling för vad den är i sig själv utan belastar och beskuggar den med gammalt missnöje.

Varför ska man inte ta Amerika för vad det är och dra mesta nyttan av det som sådant hellre än på förnämt avstånd önska, att det vore annorlunda? Vi förstå det i många

fall inte, vi tycka att det sätt, varpå det klarat sig från det moraliska ansvaret för Versaillesfreden är väl lättvindigt. Men det förstå vi väl ändå, att Amerika med den företagsamhet och optimism det besitter nu träder in igen på skådebanan för vårt eget drama med en replik, som vill lösa konflikten. Varför skulle vi inte lyssna på den då? Amerika har alldeles rätt i sin uppfattning av vikten att en överenskommelse träffas om rustningsbegränsning, och att den måste fattas av de stora rikena gemensamt, ty ingen kan börja ensam. Amerikanens idé är praktisk, och säkerligen är hans patos äkta, när han som Harding vid begravningen av 6,000 fallna soldater utropar: God grant that this may not happen again! Och nu bygger Amerika sitt hopp på konferensen, opinionen är samlad kring den, ledarna för de båda stora partierna äro medlemmar av Amerikas fyrmannadelegation.

Varför skulle vi då till ingen nytta hänga kvar vid forna misstag och misslyckanden eller vid det vi ogilla hos initiativtagarna till konferensen? Varför inte låta amerikanerna känna att också på vår sida om Atlanten ha vi kraft att hoppas på något nytt, att tro på andras ärliga vilja och kraft att skaka av oss rustningarnas, stridigheternas och krigsfruktans mardröm?

Sverige står utanför konferensen, så till vida att vi icke äro inbjudna. Men vi veta ju hur mycket som beror för oss på konferensens utgång, vilken skillnad även för oss allt skulle bli av ett negativt eller positivt resultat. Det förefaller som om man inte alls skulle behöva upparbeta någon opinion för Washingtonkonferensens system. Den borde kunna väckas med en viskning, vakna lika lätt som självbevarelsedriften vaknar, när den utmattade skeppsbrutne i sin lilla båt får höra att land är i sikte.

Alla barn böra denna tid varje dag, möjligen med små uppehåll ibland, få åtminstone en tesked av den gula torsklevertranen. Den vita emulsionen, som är mera välsmakande, innehåller endast en tredjedel olja. Då spädbarn i allmänhet tycka mera om fiskolja än vad deras mödrar göra, kan det vara lämpligt att låta även bröstbarnen nämnda tid få fiskolja, så att mödrarna slippa.

Huru länge böra barnen fortsätta så? Så länge de äro barn, d. v. s. tills de slutat växa. Men även vuxna torde hava nytta av att beakta och tillämpa anförda regler.

Gångna tiders människor sökte i naturen de hemlighetsfulla krafter, som skulle bevara dem från sjukdom. Ormens skinn och torskens lever prövade de och växternas safter. Några av deras erfarenheter ha i våra dagar, som ovan nämnts, vunnit en storartad bekräftelse. Våra mödrar skola beakta detta och använda naturens produkter i enlighet med nutida vetenskapsrön i stället för att hålla fast vid de gamla bruk, som vid närmare prövning befunnits vara misslyckade försök och som därför nu måste betecknas såsom gammal vidskepelse, t. ex. kloka gummors »smörjning» av barn mot »engelska sjukan». Resultatet av en så given förståndig diet skall överträffa deras förväntningar. Utom det, som ovan anförts, har en sådan diet i tidiga år, enligt vad vi efter gjorda erfarenheter ha rättighet att hoppas, till följd, att barnens tänder bliva starka. Det synes nämligen bero på födans halt av vitaminer vid tandens bildning, huru den utvuxna tanden skall bliva beskaffad. Men mjölkttänderna anläggas redan i moderlivet, och de tänder, som spricka ut vid sex år, börja anläggas i käkarna vid sex månaders ålder. Är det icke en lockande och spännande uppgift, att genom iakttagande av nämnda föreskrifter för födan, bygga upp barnens tänder starka. Om smättingarna äro ovilliga att intaga t. ex. fiskoljan, må vi tänka på att det är bättre, att de som små grina mot oljan än som vuxna för tandvärk.

Ett gott tecken på att vitaminerna börja bli bekanta är, att fabrikanterna av humbugsmedicin börja såsom reklam för sina medel angiva deras påstådda vitaminhalt. Vi göra emellertid klokt i att tills vidare söka våra vitaminer i födan (fiskolja är födal).

## Afton i oktober.

*Dagen förrinner och går mot natt,  
skuggorna samlas och stiga,  
livet, som brusat, flämtar matt,  
röster förstummas och tiga.*

*Drömmarnas park ligger tyst och död,  
härjad av höstens händer.*

*Solen, som sjunker purpurrod,  
slocknande strålar sänder.*

*Värliga löften ha bleknat bort,  
blommorna dött och skratten.*

*Drömmars och blommors tid är kort,  
längre är vinternatten.*

CH. PIERRE BACKMAN.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

# FAR OCH DOTTER — AV ELISABETH HÖGSTRÖM-LÖFBERG

DET ÄR EMELLANÅT RENT AV FÖR-bluffande, hur säkert fördom och vana äro i stånd att behålla människan i sina grepp. Och som ett utslag därav måste vi här räkna att författaren Hans Remmare, — ett soldatnamn, som varit i två generationer bortlagt, då han återtog det — vilken på sin tid under utmanande stridsrop lagt dynamit under både stat och religion, när det vid äktenskapskraschen gällde att finna ett hem åt sin lilla dotter, bland mängden av svar utvalde just ett avlägset kyrkoherdeboställe. Tydligen gjorde hans undermedvetande trots allt en repetition i det skimmer av frid och idyll, som alltsedan Goldsmith skrev *The Vicar of Wakefield*, florerat kring begreppet prästgård på landet.

För övrigt var han vid den tidpunkten högst obalanserad och uppriven, rasande som ett retat djur efter uppgörelsen med hustrun, vari inga giftpilar fått ligga obegnade.

De hade träffats under en resa, dessa två — Henning målade tillräckligt för att ha det som skylt för vad som egentligen var enbart erotiska jaktresor —, hon var vacker, välklädd och träffsäker, och så vigdes de i första protestantiska kyrka, som stod dem till buds, och foro norr över. Men väl på svensk botten förestod en grundlig demaskering. Krämdottern kände sig med ens allt för hemmastadd, och iddes inte längre träna någon intellektets gymnastik.

I stället hyrdes en stor och komfortabel våning, och, trots att bäraren av det som draglim tjänande namnet, högljutt protesterade startades en litterär mottagnings-salong, som snart nog blev till betydligt ätlöje.

Mannen brusade upp, men hejdades av barnet, som en snötung nyårmorgon gjorde sitt inträde. Det var en tös, och hon fick i döpnamnshänseende dela lott med de talrika olyckskamrater, som uppstå i vilken litterär familje-kvalitet som helst, — från de följetongsslukande till de, som egenhändigt fingra Apollos instrument, — d. v. s.: eftersom Remmare vid hennes födelse skrev på ett drama om Kristian II, blev den lilla kallad Sigbrit. Det var annars en ful och klen liten unge, som kasserade flaskmaten och kinkade om nätterna, varför fru Henry, sedan moderskapets koketteri var vederbörligen avprovat, förpassade henne till mor-föräldrarna på Östermalm. Och så började mottagningarna igen, alltmera rekryterande ur en bullersam och schaskig bohème, med vilken Hans undanbad sig all bekantskap.

En frukost föreslog han lugnt och hövligt skiljsmässa, men vid det ordet blev motparten hysterisk, och vägrade i fortsättningen alltjämt absolut att ens diskutera saken. Hans var förvånad; — av den s. k. aktningen var visserligen inte något vidare kvar, men han hade dock aldrig trott, att någon kvinna kunde vilja klänga sig fast vid en man, som önskade skaka henne av sig. Tappt gav han dock inte, ty han insåg allmer att hennes tillfälliga övertag började stadgas till ett avgjort tyranni, som var på god väg att strypa hela hans arbetsförmåga och livsverk, och den insatsen var sannerligen allt för stor för så billig valuta som hemfriden på ett ställe, som var allt annat än hem.

Först ämnade han helt enkelt packa och

försvinna från alltsammans, men kände helt förundrad att fadern inom honom, trots undernäringen hittills, avgjort bromsade. Aldrig skulle godvilligt en varelse av hans blod och namn lämnas ut åt modernets ödlebo. Så återstod ej annat än att övervinna den rent estetiska motviljan mot att börja gräva i träsket, för att köpa sig och den lilla värnlösa fria. Efter få spadtag hade han också mer än erforderliga bevis på hustruns otrohet, lät minan gå, och tog en sin äldre syster, som var diakonissa, med sig upp och hämtade Sigbrit. Ett par veckor bodde han med dem på pensionat, tills den småländska prästgården blivit utsedd och flickan av fastern ditförd.

Emellertid hade privatlivets eruptioner kommit honom att hetsigt och oresonligt förgå sig mot såväl sin förläggare som en hittills välvillig, framstående kritiker, och då att ta tillbaka eller be om ursäkt vore helt och hållet bannlysta glosor i hans ordbok, öste han i stället ur sig en ytterligare skur, tog ett bad, och gick sedan och köpte biljett direkt till Rom.

Hans Remmare hade nu alltid haft lätt att komma på kant med omgivningen. Hans sjätteklasskria över valfritt historiskt ämne om »Gustaf Vasas abnormiteter», kom ännu många år därefter rektor Lindegren att stamma av ilska, och han fick också förvärva sin vita mössa i en stockholmsk studentfabrik.

Hans föräldrar dogo båda under loppet av den sommar, då han fyllde sjutton år, och med syskonen hade han — diakonissan undantagen, som bekymren för hans eviga välfärd drivit att söka upp honom — knappast någon förbindelse. Till sin äldste bror umgicks han visserligen emellanåt med planer att skriva, ehuru alltid annat trängde emellan, men dem emellan fanns intet agg, utan snarare på botten en osårbar sympati. Denne, Gabriel Olsson, fyllde med heder platsen som provinsialläkare i en norrländsk ådal, och höll sig därförutom till politik, äktenskap och andra förgälselklippor fredligt passiv.

Men annorlunda var förhållandet med den andre, som till på köpet var Hans Remmares tvillingbror! Till honom adresserades uteslutande kraftord och smädelser, då hans namn litet emellan gjorde sig påmint i pressen, ty den landsortstidning, för vilken Fredrik var redaktör, hade aktieägare med förstklassig ekonomisk och nationell namnklang, och förstod att smaksätta sitt anseende som det beständes riddarvakt med väl valda och anpassade kultur-kryddor, och det säger sig självt, att från Hans' synpunkt denna broderns position som några makt-äskande industripampars lejde provisor och spetsborgarnas intellektuella smakråd var en kulmen av förfall och ynkedom.

Självalde han aldrig diktarens kall, han tvingades in i det, inte som skolkare utan som arbetare. Hans första arbete var historiskt, och tillvann sig ett visst motvilligt erkännande, men visade sig för kassans vidkommande vara en för framtiden omöjlig bana. Efter en roman, som fick god reklam i att upptas bland de första numren på sedlighetsförbundets svarta lista, följde så en komedi, som blev en fullständig publik-succès, och möjliggjorde ett helt, härligt läroår ute. Därmed var portgångsföret passerat,

och Hans Remmare kunde betrakta sig som en av skönlitteraturens stamanställda.

Givetvis studerade han sina modeller från det motsatta könet i viss mån praktiskt, och blev gemenligen utskrattad, då han en gång i sin klubb förklarade sig som kvinnohatare. »Kvinnoälskare förr, tro vi dig om», sade kamraterna, och i själva verket hade både de och han rätt. Ty hans kärlek till kvinnan kom honom väl att söka hennes närhet, men till sin beskaffenhet var den en synonym till naturforskarens: Den vackraste blomman i press, den finaste fjäriln på nål! Om vanliga, goda kvinnor, vet jag faktiskt ingenting, slog det honom vid ett tillfälle — då nära de fyrtio — och han återkallade spännt bilden av sin tysta, arbetsflinka mor samt av en annan, yngre, gamle jägmästarens dotter-dotter, Magnhild Björk, som var hans kamrat vid nötplockningen i barndomens hasselskog. —

Under de år, — hela femton — som förgingo utan att Remmare kunde besluta sig att resa hem till Sverige, hände det ibland att han vid läsningen av de kvartalsvis regelbundna breven från Sigbriks prostgård kunde gripas av en häftig längtan att få veta något om, hur hennes utveckling visade sig. På senare år kom också varje jul som tack för hans julklappar: dyrbara dockor och bon-bons, som packades i parfumerat silkespapper, små artiga, stöpta brev, som började: Älskade Far! och slutade Din dotter Sigbrit. En gång hade där stått nederst i kanten: Kommer Far aldrig hit något? Jag drömde det i fredags natt, och det var så tråkigt att vakna. Och då hade hans pulsar ökat takten, och han hade instinktivt kastat en blick på klockan för att se om expressen norrut var gången. Men i det samma kom den svartlockiga Annunzia i dörren med hans citronlemonad, skrattande och bararmad, och han förkastade resplaternerna, och lät sin längtan svälta i tornet. Så långa han inte ryckte sig lös ur detta, var han inte färdig att möta välkomstblicken hos den unga violen i prästgårdsträdgården.

Några månader senare kom emellertid en dag, då en engelsk jude-rentier ställde Remmare i skuggan, och Annunzia gjorde en hjärtlost hastig sortie. Fri! och hem! ljöd det i hans öra, och så skrev han till prosten Hallinder, att om han också ej hann fram till själva konfirmationen, vore han att förvänta dagarna närmast efter.

Hela resan uppåt blev en enda spänning. Vilken blind, lättjefull egoist hade han inte varit — inte den minsta kontroll hade han övat på dessa människor, åt vilka han kontraktenslignat anförtrott den enda levande oförgänglighet, han ägde! Nu var det ju bara en lyckträff om de inte, sekunderade av den beskedlige fadern, gjort henne till en liten sipp och tvinnad ekosjäl, och satt henne att virka halsdukar åt hednabarnen i stället för att få rida i vall och åka i höskrin-dor.

Från järnvägsstationen var två mil att åka, och drängen var föga meddelssam. Han skelade blott från sidan lurande och fientligt mot den resande, men pekade slutligen med piskan mot en trädbevuxen backslutning, som var på långt håll skönjbar i det släta, enformiga landskapet: »Där har herr'n prostgår'n!»

Remmare tyckte för sin del, att det var klen med det idylliska intrycket. Trillan

*Lady*

STÖRSTA  
URVAL AV  
ELEGANTA

KAPPOR och DRÄKTER

I ALLA  
PRIS-  
LÄGEN

SÖDERGATAN 16  
MALMÖ

rullade olidligt sävligt sista kilometern fram genom ett lapptäcke av åkerbitar, tätt beströdda med ammunition från trollens urtidbataljer.

En liten park omgav visserligen herdejället, men den tycktes förfallen och unket skuggig, och vårdträdet på gården var en hängask, dessa pessimismens trista träd, som aldrig våga tro våren, men om hösten äro de första att sträcka vapen.

Boningshuset skiljde sig till byggnadstypen blott obetydligt från de större bondgårdarna, blott var det i stället för rött, fruktansvärt grönmålat, och hade en osymmetrisk tillbyggnad mot söder. En glasveranda krönte verket, och på den trappan stod nu prästparet Hallinder och litet bakom dem en lång rödkindad flicka med två varv hårda Margaretaflåtor kring huvudet.

Ingen förälskad gymnasist kunde med häftigare hjärtklappning och spänning ha avläst barometern i sin tillbeddas ansikte, än Remmare, då han stod mitt emot Sigbrit. Så stor hon är, tänkte han förbryllad, och mindes med komisk förskräckelse dockvagnen han skickat till hennes senaste födelsedag.

Först när man satt kring thébordet fick han tid att något betrakta sitt värdfolk, prästen, en väldig gestalt med generationers andlighet i tonfall och handrörelser, en traditionsmänniska ut i fingerspetsarna, och till sådana närde Remmare sedan gammalt ett Strindbergskt hat. Annars var mannen egentligen vacker att se på, frånsatt att hans höge arbetsgivares syssla att hålla räkning på huvudhåren var matematiskt föga krävande.

Vid motsatta bordsändan satt prostinnan, en liten skuggliknande företeelse, vars ofruktsamhet gjort hela hennes tillvaro till en den ödmjukaste botgörörelse. Sigbrit hämtade in thévatten och bar kakor omkring, hennes randiga bomullsklänning var urväxt och skorna breda och klumpiga, men intetdera förtog hennes gång och resning ett behag, som skulle fångslat vilket opartiskt öga som helst, så mycket mer då faderns spanande längtan. En gång möttes deras händer vid en asiätt, Sigbrit såg hastigt upp och log, ett litet förtjusande tjuvpojksleende, som gjorde gropar i kindernas persikehull. Hans Remmare var lugnad. De hade inte lyckats fördärva henne, och vilken fest skulle nu inte börja! Till midnatt pratade de två i Sigbrits lilla kammare, och utan tvivel var fadern den som var blygast. Sigbrit pladdrade snart helt oförbehållsamt, kvittrande som en lössläppt burfågel.

»Nu tar du väl mig med dig bort härifrån, snart — riktigt snart, säg?» sade hon till sist, och Remmare svarade:

»Jo, det kan du nog vara säker om, liten! I morgon dag dra vi ut på äventyr», och så blev det, trots alla kyrkoherdens protester.

Först styrdes kosan till Stockholm och där gjorde de två i hotellets kakelugn ett hedniskt och samvetslöst bål av Sigbrits ortodoxa klänningar. Den nya Sigbrit, i shantung, plymba och högklackade skor, var inte att se sig mätt på, — det var blott förvånande, hur snabbt och hur väl hon själv föll in i denna ram, till och med modisterna studsade vid hennes djärva, fina smak.

Första dagarna var Bergs konditori hennes Eden, och Remmare, — hans italienska vänner hade väl skrattat sig fördärva-

de! — drack också vaniljchoklad med gräddvisp och åt mazariner och frimurare, men så besegrade den obetvingsliga lusten hans betänkligheter, han tog henne med både till Royal och Operakällaren, och lika ledigt fann hon sig tillrätta där. »Jag är bara så rädd att jag drömmer alltihop», suckade hon helt lycklig, då hon på kvällen sade honom godnatt, — och att jag i morgon ska vakna i Österbyljugen igen med hackpölsa och postilla och ullstrumpor, som sticks på benen!»

En dag förde han också sin lilla kamrat till Nationalmuseum, och en annan till en privat konstsamling. Det tyckte Sigbrit var ohyggligt tråkigt, men uppfattade det som sin skyldighet att visa sig intresserad, och med sin vakna blick avlät hon ett par omdömen, vilka Remmare med kärlekens förstoringsglas fick till säkra utslag av ett givetvis latent, men äkta och omiskännligt konstnärsgry.

Efter Stockholmsvistelsen gjorde de en turistfärd i Dalarna, och slogo sig sedan till ro för den återstående sommaren på ett litet pensionat i Östergötland. Där packade Remmare upp sina böcker och pappersark och lyckan födde en arbetslust, som kom dygnets timmar att ej på fångt när vilja räcka till.

Medan han arbetade fladdrade Sigbrit omkring på den något gropiga tennisplanen tillsammans med pensionat-värdinnan, fru Noréns dotter och två nybakade studenter eller företog med dem och ortens infödda ungdom strövtåg efter nötter och svamp i skogarna omkring.

En dag såg Remmare genom sitt öppna fönster Sigbrit och den unge, tilltänkta medicinaren Erik Lund sitta i bersån på var sin sida stenbordet och sprita ärter, varav dock en stor del föllo i sanden så upptagna som de voro av att betrakta varandra. Händelserna gingo sannerligen slag i slag, — när han lade fönsterhaken på hade han fått något nytt att fundera över.

Trots den spontana oviljan mot den oförsynte individ av släktet Homo, som kommit att väcka tanken på att Sigbrit förr eller senare skulle komma att dela sig, inte ens lika, utan bli en annans mer och faderns mindre, måste han erkänna att på den här gossens panna stodo godhet och redbarhet tecknade med stadiga runor, och han hade intet annat att göra än att resignera. Ja, häri gjorde han snart nog så stora framsteg, att stadiet passerades, och ersattes av ett annat, visserligen litet vemodigt, men ganska behagligt: den längst bort vid horisonten uppstigande morfarsdrömmen, avlägsen länge än, men lockande mjuk som ett lent och ulligt sammetsmoln. Han skrattade åt sig själv — det gick verkligen bra fort att passera graderna, när man väl började, och så rökte han i ro sin middagspipa under björken, där kandidatens lappkniv förevigat Sigbrits och hans egna initialer.

I augusti kommo ett par nya pensionärer, men mot den ene, mest framträdande av dem, fattades Remmare från första ögonblicket av våldsam antipati. Det var en till synes flott och förmögen göteborgsk affärsman, som efter att ha följt sin hustru till en utländsk nervkurort, nu skulle vila ut här i lugnet. Så särdeles nedbruten föreföll han dock knappast, han gjorde byvägarna osäkra med sin motorcykel och

skaffade spelman, vin och konfekt till improviserade log-baler flera gånger i veckan. På Sigbrits födelsedag uppvaktade han henne med de charmantaste, införskrivna rosor. Remmare hade helst velat skicka buketten tillbaka, men saknade tyvärr all anledning. Istället föresatte han sig att offra sina arbetstimmar och aldrig överlämna sin tös till någon samvaro med denne tarvlige och utlevade vivör. Och Sigbrit tycktes lika glad, medan Erik Lunds knäckta livsmod reste sig på nytt och tog skadan igen.

När Remmare senare på sin fråga till Sigbrit vad hon helst skulle vilja ha för sig till vintern, bekom svaret, att hon bra gärna skulle vilja gå igenom Fackskolan i Uppsala, var han åter helt lugnad, avslutade sitt arbete, en novell, som skilde sig från allt hans föregående i att bestrida tillvarons meningslöshet, och reste så upp till sin förläggare. Sigbrit föredrog att stanna på landet den vecka, han skulle bli borta.

Men redan på tredje dagen greps Remmare av en så häftig längtan efter sin flicka, att han lämnade hälften av sina ärenden ouppredda, och vände åter.

Det var kväll när hans tåg kom, och det hade börjat bli åtskilligt höstligt, och han väntade finna Sigbrit i förmaket bland de andra, som där under aftontimmarna brukade spela bridge och göra musik. Men därinne fanns alls ingen, och fru Norén, som stod i köket och syltade päron, gav ett besked, som kom Remmares panna att olycksbådande mulna: Ungdomen hade mangrannt följt kandidat Lund in till Motala, så när som Sigbrit, som haft huvudvärk och stannat på sitt rum, men nu för en stund sedan gått med konsuln ut och fiskat.

Utän att röra sitt te gick Remmare med pipan otänd hängande i mungipan nedåt vägen mot sjön. Månen var nu helt uppe, den kastade ett blått, överkligt sken, som gjorde föremålen sällsamt levande. Den gamla väderkvarnen uppe på backen stod och såg mer än vanligt romantisk ut, och alarnas mörkbladiga grenar, som vinkade ut över vattnet voro alldeles svarta. Hans steg skrämde upp ett andpar med ett vimmel av brundunig avkomma i kölvattnet, då han närmade sig viken, där båten brukade ligga. Jo, den fanns där verkligen, låg med stäven uppdragen i vassen, en vitmålad, flatbottnad eka. Några meter längre bort lågo två långa bambuspön och en kasse.

Ett par minuter blev han sittande stilla, så drev honom en inre makt att gå vidare inåt snären. Mossan förtog ljudet av hans fötter, och plötsligt blev han stående helt urständssatt att vare sig gå fram eller vända tillbaka. Det var som en tankens stelkramp inträtt i hans hjärna — var då livet till sist bara en spökhistoria?

Mitt i månsilvret, starkt belyst, stod Sigbrit och med handen under hennes nacke plockade konsuln vant och eftertryckligt kyssarna från hennes läppar.

Och Sigbrit log, och det var Hennys fräcka, njutningslystna leende — hur väl kände han inte igen det! I blodet hade hans fiende tagit sin hämnd, och kuvad och slagen stod han.

**IDOZAN**

Skadar ej tänderna.

är sammansatt efter läkarevetenskapens nyaste fordringar.

Effektivaste järnmedicin vid dålig matlust, blodbrist och svaghet. Rådfråga läkare.

Mycket välsmakande. Erhålles å alla apotek såväl med som utan alkohol.

# MINA LEVNADSMINNEN.

AV HELENA NYBLOM.

(Forts.)

DET ÄR OCKSÅ ETT AV DESSA konstverk utan posering, utan effektsökeri, men just genom sitt själfulla och sanna uttryck mer och mer tilldragande ju längre man ser därpå. Ett visst nobelt lugn utmärker alla Dubois' porträtt. Det finns i dem icke ens det allra minsta arrangement. Det är endast genom själva personligheten de verka.

En utmärkt porträttmålare är också Delaunay, som på expositionen var representerad genom en hel rad av bilder, vilka alla äro varandra helt olika i behandlingssätt. Ett herrporträtt — huvud av en äldre man — är målat med så tunn färg, att man knappt kan förstå, huru det ändå har blivit så runt och levande, under det att ett annat porträtt av en dam, med bruna handskar och en svart solfjäder, påminner om Rembrandt genom djupet i färgen och det ljusa, knappt skuggade ansiktet, som ser så levande på en med de klara ögonen under de knappt märkbara ögonbrynen.

Ett annat dampporträtt framställer en mycket intressant personlighet, en ung dam, som sitter barhuvad, med hatten i handen i en trädgård. Den bleka sommardagen, som kastar en tämligen jämn belysning på både huvudet och bakgrunden, faller över det mörka håret och de intelligenta ljusa ögonen. Det är ett ansikte som man aldrig glömmet, och endast längtar efter att se igen. Man skulle inte kunna säga, vilket manér Delaunay har.

Han är sig själv så olika, och han behöver olika medel för att skildra sina modellers personlighet, varemot en så firad och eftersökt målare som Bonnat alltid är lika elegant och hellre uppoffrar en del av det karaktäristiska för att åstadkomma en vacker och behaglig tavla.

Courtois är en av de grundligaste och san- naste porträttmålare. Han målar det slags porträtt som en gång komma att bli historietavlor. Han är kanske något torr, både i uppfattning och i färg, men den samvetsgrannhet och duktighet varmed han arbetar, giva hans tavlor stort värde, och man förstår av hans egna alster, hur ypperligt han måtte vara ägnad att undervisa.

Vad de franska landskapsmålarna angår hava de utan tvivel frambragt det bästa som någonsin blivit målat av landskap. Corot dog visserligen redan 1875, men den rika samling av hans tavlor, som förefinnas på expositionen i år, visar bäst, huru nära han står de nu levande mästarne.

Det förefaller nästan, som om det vore han, som hade upptäckt att en landskapsmålare blott bör måla ute. Ingen målare har före honom kunnat framställa luften så, att man känner den över sig. När man ser den store landskapsmålaren Claude Lorrains bilder, måste man visserligen erkänna, att han redan förstått luftens poesi, planernas olika verkningar i de olika ljusskiftningarna till horisontens försvinnande solrök, men han har dock icke förstått den transparenta lättheten såsom Corot. Icke heller har Claude Lorrain tillräckligt observerat luftens och ljusets olika verkningar på trädmassorna. Hos Claude Lorrain äro träden ännu mer eller mindre stela, hos Corot smälta de bort i ljus och skuggor, såsom naturen omskapar dem. Det är den stora skillnaden på att *veta* och att *se*.

De gamla landskapsmålarna målade så, som de visste att ett träd ser ut. Corot målade endast så, som han *såg*; och om någon i naturen vill försöka det, skall han erfara, hur vid ett överraskande kort avstånd till och med en långsynt människa icke längre kan urskilja de enstaka löven på ett träd, utan blott igenkänner trädarten på grenarnas och lövmassornas fall. Detta förorsakar, att trädgrupper verka i stora massor och icke i oändligt många sprängda enskildheter. Så se egentligen alla det, men Corot är den första, som målat det så. Därtill kommer att han huvudsakligen valde sina ämnen från de tider av dagen då naturen icke ligger i skärande dagsljus. Det är helst strax efter solnedgången eller innan dagen ännu har brutit fram helt och hållet, som han framställer naturen; och han förstår att på ett underbart sätt fånga den mystiska drömmande stämning, som vid dessa timmar omhöljer allting. Luften har en egendomlig, dammfri genomskinlighet, en dröjande glans efter solnedgången. Corots tavlor äro som en dikt över naturen, och de små figurer med vilka han befolkar sina landskap, visa ännu mera, huru för hans uppfattning, naturen är ett tillhåll för mystiska väsen. Det är icke bönder eller jägare, icke moderna damer eller handelsresande som vandra genom hans skogar. Det är nymfer

och dryader, som dansa på ängar och smyga sig fram genom skogarna, och så snart han målar sina figurer små, smälta de på ett egendomligt sätt tillsammans med tavlans stämning. När däremot Corot målar större figurer, ser man, att han icke är figurmålare. Sitt medel att uttrycka sig finner han i naturens växlande tider, i ljuset och skuggan, i lövmassornas skiftande färger och planer.

Kan man icke säga om Corot att han är figurmålare, så kan man kanske icke heller säga om Cazin, att han huvudsakligen är landskapsmålare, då hans figurer ofta utgöra det viktigaste i hans tavlor, och han gärna presterar större kompositioner med flera figurer; men hos honom har dock landskapsmålningen gått hand i hand med hans framställning av de mänskliga figurerna. Hans berättelse försiggår alltid i friluft, och det är lika mycket stämningen i landskapet som figurerna, som fångslar oss. Cazin älskar i synnerhet öde trakter, hedar, där ljung och ginst växa, eller ännu kalare ställen, där växtlivet endast är högst sparsamt mellan stenarna. Han har på Luxembourg en tavla av Hagar och Ismael i öknen, där han har gripit ämnet för att skildra den ödsliga, hopplösa naturen, där ingen källa springer fram och intet träd skuggar, och där stora ovädersskyar draga fram över den försmäktande jorden. Flera av hans mindre tavlor på expositionen äro valda från en liknande natur. Det är den vilda tragiska ensamheten han helst skildrar. Dock har han också förmåga att som få måla nattens stillhet, en mild, varm sommarnatts självlysande klarhet som t. ex. hans "Flykten till Egypten". Man ser en stor gård, som redan ligger höljt i mörker. Längst till höger är en grupp av små figurer. Maria på åsnan med Jesusbarnet inhöljt i hennes mantel, och Josef vid sidan. De äro färdiga att bryta upp till den långa nattresan.

Luften har denna djupa, blå färg, som en varm natthimmel kan få, och när man går tätt intill tavlan ser man, att denna blå ton är liksom alldeles överspunden av ett nät av mattroda skyar, men så svagt, att det blott frambringar en egen djup ton över hela himmelen; och på denna himmel står en liten nymåne — icke en gul, målad måne — utan en klart lysande måne, som är tänd i himmelen för att ledsaga de långväga resande på deras färd.

Det är en sådan tystnad över denna tavla, att man vill tala sakta eller helst tiga, hålla sig alldeles stilla och endast försjunka i beskådande av den.

Ett helt annat slags landskapsmålare är Cagniart. Hans landskap är icke som Corots och Cazins, en stämning i naturen, över vilken mästaren diktat, det är naturen själv, studier från olika årstider och med olika belysningar. De äro målade med en lätthet och säkerhet som om dessa flyktiga natursyner själva skulle hava reproducerat sig; och dock äro de gjorda med en sådan känslighet, att de kunde granskas i minsta detalj.

Han har målat slättlandet, när snön nyligen smält och de mjuka, tuviga ängarna ännu stå till hälften i vatten. Han har målat den allra tidigaste våren, då lövet ligger som en tunn slöja över grenarna, så att man icke

## Sveriges första kvinnliga veterinär.



Waldy Bergegren.

PÅ ALLT FLER OMRÅDEN FÅ VI NU "den första kvinnliga". Först och främst ha vi nyligen fått våra första riksdagskvinnor. Och härom dagen berättade Idun, att Tekniska Högskolan tagit mot sin första ordinarie kvinnliga elev.

De milda kvinnliga dragen på porträttet här ovan tillhöra Sveriges första kvinnliga veterinär, fröken Waldy Bergegren, brorsdotter till redaktör Hinke Bergegren. Det var i förra veckan hon avlade sin examen vid Veterinärhögskolan. När hon lämnade högskolan efter examen, blev hon varmt hyllad av Veterinärmedicinska föreningens styrelse och medlemmar.

Veterinärens yrke kräver ju i allmänhet stor fysisk styrka och uthållighet. Det finns emellertid också mindre slitande verksamhetsområden för en veterinär, såsom vid slakthus, köttkontroll o. dyl., och troligen blir det åt något av dessa som vår första kvinnliga veterinär kommer att ägna sina krafter.



**NERLIENS**

KUNGL. HOVLEVERANTÖR  
REGERINGSGATAN 33

Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst



**Bomullstyger - Möbeltyger - Gardiner**

Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättårta.  
Prover sändas. . . . . Preciserat godhetsfullt vad Ni önskar.

Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

riktigt vet, om det blott är ljuset eller det späda lövet som darrar på grenarna.

Han har målat sommaren med starkt solljus över enstaka partier och sedan plötsligt kraftiga skuggor, och varje årstid och belysning har så alldeles sin egen karaktär, att det verkar nästan som om man såg landskapet genom ett fönster.

En annan landskapsmålare Pointelin torde vara Stockholmspubliken bekant genom en tavla som har varit utställd i huvudstaden. Han är en målare som verkar med få medel, få och stora toner i stora partier och långa, enformiga linjer och melankoliska trakter i naturen, där skogen slutar och det fruktbara landet ännu icke har börjat. Det är en egenomlig tankfull stillhet över dessa vidder, utan någonting vid horisonten, som fångslar ögat, men där man blott vilar i ensamheten.

En annan fransk målare, av vilken en tavla var utställd i Stockholm samtidigt med Pointelins landskap, är Dantan. Han är figurmålare och en av dem, som med förkärlek måla nakna kroppar. Hans tavla i Stockholm föreställde, som bekant, en bildhuggares atelier, där en naken kvinnomodell står på ett bord, medan ett par arbetare äro sysselsatta med att taga en avgjutning av hennes ben. Det är en tavla, som, om den vore målade av en svensk målare, säkerligen skulle väcka den stora allmänhetens förgelse, då vi, som bekant, här hemma ännu behäskas av den fördomen att den mänskliga kroppen, framställd naken, i och för sig måste anses såsom en oanständighet. De franska målarna utgå från den åsikten som alla duktiga konstnärer från konstens början haft, att ingen kan lära sig måla utan att grundligt känna och studera den mänskliga kroppen såsom varande det mest fulländade uttryck av vad vi känna av skapelser. Emellertid är det för dem icke nog att endast använda den såsom ett studiematerial, vilket sedan skall påklädas för att begagnas till bilden. Den nakna kroppen är såsom form och färg ett ämne, som tyckes dem äga så mycken skönhet i sig själv att det väl är värt, att framställas i självständiga tavlor. Man ser därför också en mängd nakna figurer i den franska måleriavdelningen av 1889 års exposition.

Än är det blott modellfigurer, som äro målade för färgens och formens skull, och än äro de med något slags omgivning uppkallade efter åtskilliga helgon eller hänförda till en eller annan roman eller dikt, som är allmänheten bekant. Vad som har fångslat målaren, är dock tydligen alltid den nakna figuren själv, och man ser den behandlad på de mest olika sätt. Det är naturligtvis beroende av målarens personlighet, vad som har slagit an på honom vid ett sådant studium. Att det icke alltid blott är en oskyldig beundran för den mänskliga kroppens skönhet och fullkomlighet, som har inspirerat konstnären, kan man tyvärr knappt tvivla på. En målare som Gervex har i sin »Dame à la masque» och i sin illustration till Mussets »Rolla» givit en god del anledning till, att ömtåliga naturer kunna taga anstöt. Den eleganta, alldeles nakna kvinnofiguren i den förra bilden väcker egentligen förgelse just genom masken, vilken hon bär som ett slags utmaning »Gissa vem jag är?» Och Mussets »Rolla» är i och för sig ett så upprörande ämne, att det icke är ägnat att fångsla den lugna, konstnärliga åskådningen. Men dock äro de båda nakna kvinnofigurerna i båda dessa tavlor målade med en sådan skönhet i ljus och färg,

att de för den, som kan se bort från ämnet, innehålla mycket, som skall både glädja och upplysa såsom mästerliga och fina studier av naturen.

Att taga anstöt av Henners »Magdalena» skulle väl knappt den mest inskränkta pedant vara i stånd till. Snarare skulle man kunna invända, att den har något sentimentalt både i uppfattning och i färger, vilka äga något av porslinsaktig blåhet och flyta allt för mycket ut i skuggorna och konturerna. Besnard målar nakna figurer så, att man ser på dem, som man ser på blommor i solsken; man känner sig glad över, att något så förtjusande finns som de ryggar, nackar och armar, som Besnard kan måla. Det är den mänskliga kroppens sammansmältning med naturens växande stämningar. Rolls nakna figurer besitta en så sund och djärv livsglädje, att man också svårigen i dem skulle kunna finna något stötande, och det är väl just det halvt sagda, underförstådda, som är det förargliga. Kanske kan man hos oss erinra sig, huru Dantan målar. Han tycker om att sätta vitt mot vitt och har i flere av sina tavlor valt bildhuggareatelierer med vita väggar och vita gipsfigurer som bakgrund för mänskliga nakna kroppar. Han utför dessa figurer med mycken omsorg och förstår att runda dem nästan utan skugga. Hans uppfattning av den nakna modellen är helt lugn, han betraktar den, som om den var den bästa statyn i ateliern, och den, som minnes hans i Stockholm utställda tavla, minnes nog ock, huru lugn hållnin-

gen och uttrycket är hos den nakna kvinnan, som ser ner på de gipsare, vilka äro sysselsatta vid hennes fötter, och det allvarliga, uppmärksamma uttrycket hos de två arbetarne, som med omsorg och försiktighet blott äro upptagna av tanken på att avgjutningen skall lyckas.

Dessa målare utgöra ju blott ett försvinnande fåtal av dem, som måla nakna figurer, jag har gripit i massan och påmint om dem som mest frappa vid första besöket. De måla var och en på sitt sätt, hava olika karnation, olika sätt att välja ämnen, ljusverkningar osv., men de likna varandra i att alla väl känna och väl förstå att teckna och måla den mänskliga kroppen, ett studium, som hos oss bortlägges tidigt för att ikläda modellerna historiska, d. v. s. teaterkostymer eller andra kläder för att icke stöta publiken med något så opassande som en naken kropp.

Emellertid är det icke alltid sagt, att pryderi är oskuld.

Det är en målare, som mycket besynnerligt sticker av mot hela den stora skaran av mångfaldiga olika franska målare, vilka var och en på sitt sätt söka efter sanningen, och denna målare är Puvis de Chavannes. De, som hos oss tala så mycket om den moderna franska realismen i konst, vad skulle de säga, om de sågo Puvis de Chavannes' målningar och hörde, att han är en av de nu levande högst beundrade målarna i Frankrike? Realist är han så långt ifrån, att han snarare gör intryck av att vilja se naturen så, som man såg den för 400 år sedan. Och dock liknar han icke de gamla målarna, liksom aldrig imitation liknar. Puvis de Chavannes har huvudsakligen blivit använd som dekorationsmålare och t. ex. i Lyon ser man hela vestibulen i konstmuséet försedd med hans enorma kompositioner. I färger verkar han genom stora ytor, i milda, likartade toner, och flere av hans landskap göra som totalintryck utmärkt verkan, men hans figurer förefalla mig besynnerligt tomta i uttrycket. De äro alla så obeskriverligt smala och långa, tankfulla och överjordiska, och varken deras armar eller ben eller långa halsar, som ofta hänga tankfullt åt sidan, likna mänskliga varelser. Puvis de Chavannes skulle fullkomligt taga svenska landsmän ur den villfarelsen, att den franska målarkonsten blott giver de realistiska målarna en aktad plats.

Puvis de Chavannes betecknar den yttersta spetsen av den hyperidealistiska riktningen, liksom Manet betecknar den yttersta realismen. Att Manet har en av de mest framstående platserna, ja kanske hedersplatsen på expositionen i år, faller envar i ögonen, och man har förklarat det som en hyllning åt den man, som först ledde sina samtida artistkamrater till att frigöra sig från all konventionell uppfattning och med full kraft kasta sig in på naturens studium. Man tillskriver honom elever bland de mest framstående av Frankrikes senaste målare, och i så fall har Manets kraftiga, ja, råa opposition mot allt konventionellt och inlärt i konsten burit märkvärdiga frukter. Emellertid kan väl ingen opartisk åskådare i hans egna alster upptäcka det mästernskap, som har framkallat all den beundran, som i så överflödande grad kommit dem till del. Den förefaller lika partisk och ogrundad som vanligen all den fanatiska hänryckning en reformator uppväcker. (Forts. sid. 1036.)

## TVÅ DIKTER.

Av Fredrik Vetterlund.

### EN SÖRJANDE.

*Min vän, fast bitter saknad sårar  
och det förvisso ej finns tröst,  
ditt öga äger inga tårar  
och ingen skälövning får din röst?*

*Hur kom det till? Ej skall jag spörja.  
I denna skuggspelsdans till slut  
så många har du fått att sörja,  
att dina tårar sinat ut.*

*Din själ, så dagsklar förr som flera,  
är nu ett dunkelt skymningshav,  
där inga vågor skönjas mera  
men allt är samma svarta grav.*

*Vad helst den röner utanför sig  
ej krusar yta död och sval.  
Blott i det bottenlösa rör sig  
ett hjärta som ett barn i kval.*

### HÖST.

*Min sommartomma våning drömde  
bak fälld gardin vad ingen vet,  
där väsenlösa skuggor gömde  
sin trista övergivenhet.*

*Nu är det hyddan vitt på heden  
som blivit tyst, då höst vart när.  
Förvildad trädgård — jag kan se den.  
Kvällsmörkret sorgset prasslar där.*

**K. ANDERSON**

PRAKTKATALOG  
GRATIS OCH FRANKO

HÖVJUVELERARE - OPERAHUSET - STOCKHOLM

**CRÈME DE CHOLEPALMINE**

Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber à Kr. 1.50 och 80 öre.



## DEN NERVÖSE ÄKTA MANNEN

KAN HUSTRUN BOTA HONOM?



ALLA KÄNNA VI VÄL UR VÅR bekantskapskrets »den nervöse äkta mannen». Det kan vara mycket olika stadier av den äkta mannens nervositet, vi ha mött, från det som bara representeras av en viss retlighet mot hustrun, när han i själva verket ville vara snäll, till det stadium, som egentligen ligger på andra sidan gränsen till sinnessjukdom och under vilket mannen kanske under sina vredesfall hotar hustru och barn till livet.

Nyligen mötte man i »Läsarinnornas spalt» i Idun ett stycke verklighetstragik ur en hustrus liv, som var förenad med en man på det senare stadiet. Kvinnan, som var 34 år, berättade, att hennes man för alla utomstående tycktes vara alldeles »förtjusande», hjälpsam och trevlig, medan han i hemmet var känslolös, pliktförgäten och elak. I veckotal kunde han vara borta från hemmet, utan att hustrun visste var han var; ofta hotade han de sina till livet och hade ibland en laddad revolver under huvudgården; och flera andra sätt fann han på att förötta och plåga sin arma hustru.

Vad kan det ligga under ett så orimligt beteende hos den äkta mannen, vilket (om också icke till sådana ytterlighetsgrader) är vanligare än mängden kanske tror?

Det kan hända att mannen kanske har ett kärleksförhållande utom hemmet och att det är ett slags samvetsqual som hemma driver honom till hans utbrott, sade en av Stockholms mest aktade, erfarna och kunniga nervläkare, för vilken vi framlade denna lidandeshistoria. Troligare är dock, fortsatte han, att mannen är rent av sinnessjuk. Eller kanske är han — fastän hustrun inte märker det — alkoholist (just alkoholisterna finna ju ibland på att gå med laddad revolver): på det tyder det att han är så mycket borta från hemmet och att han är så »trevlig» bland andra människor.

En hustru i den situationen, som här skildras, kan man bara råda till att tala förtroligt med en anhörig eller kanske allra helst sin gamle husläkare.

I ett fall som detta tycks den enda radikala lösningen vara skilsmässa, fortsatte läkaren. Märk väl om ekonomien tillåter det. Ty huruvida man — när man en gång har kommit därtill — skall skiljas eller ej, det beror numera på ekonomien. Jag har två fall i min praktik, fortsatte den citerade läkaren, där bostadsbristen gjort, att kontrahenterna trots skilsmässan äro tvungna bo tillsammans. I ena fallet är våningen stor, och de behöva bara ha badrummet gemensamt. I andra fallet får frun äta i köket med jungfrun och herrn i matsalen. Hushållspengarna lämnar så mannen till jungfrun.

*Mannen som »vill vara snäll» — men just därför blir elak.*

Ett mycket vanligt skäl, fortsätter den citerade läkaren i anslutning till ovan beskrivna fall ur livet, till den äkta mannens

nervositet i hemmet är — samvetsqual. Han har kanske ett kärleksförhållande utom hemmet. Hemma pinas han då av samvetsförelärelser, han skulle vilja försona och även dölja sitt hemliga brott genom att vara snäll hemma, så blir han irriterad av sina ansträngningar att behärska sig själv och — blir i stället häftig och elak.

*Mannen som nomad — natur eller uppfostran?*

Ett annat vanligt skäl till att mannen blir nervös i hemmet är att han nödgas göra våld på de fria vanor, han hade före äktenskapet.

Nu kan man ju tvista om huruvida det är naturen eller uppfostran, som gör mannen så böjd för frihet i levnadsvanor. Många mena, att han av naturen är mera nomad än kvinnan, och att han i djupet av sitt hjärta ännu gömmer den instinkt, som driver araben till att flytta sitt tält från plats till plats och ingenstades ha en fast ort. Men vår läkare och sagesman är inte så skonsam mot sina bröder: han säger att om den äkta mannen inte vill offra sina fria ungarvanor, så beror det på att han aldrig fått vänja sig vid att uppoffra och behärska sig. Det är den stora skillnaden mellan flickans och gossens uppfostran: hon får lära sig självbehärskning och uppoffring, medan han får följa sin »natur».

Hur skall då hustrun under sådana förhållanden bära sig åt för att få mannen in under hemmets våld? Det går inte med tvång, inte med kält, inte genom att jämt vädja till hans plikt-känsla — då känner han det som en tråkig plikt. Det kan hända han fogar sig och lyder plikt-känslan — men följden kan bli att han blir en av de många slags »nervösa äkta männen». Hustrun får i stället försöka att göra hemlivet så behagligt och omväxlande som möjligt för mannen och att själv ge honom så mycket utbyte av sitt sällskap, att han föredrar hennes framför kamraternas i utelivet.

*Alkohol och Strindbergsgräl.*

En mycket vanlig anledning till den äkta mannens nervositet är hans böjelse för alkohol.

Vad är det som föranleder denna böjelse hos honom? Det kan vara det att han går med en kronisk olustkänsla. Han kan undermedvetet lida av ständig mindervärdighetskänsla, och så griper han till alkoholen för att få den nödvändiga »protesten» mot denna känsla. Denna mindervärdighetskänsla är mycket vanlig hos människor. Mannen driver den t. ex. till alkoholbruk, hustru tar kanske sin tillflykt till trakasserier och nycker. Det Strindbergska äktenskapsgrälet med dess strid om makten är det typiska utslaget av kraftmätningen mellan två på antytt sätt lidande parter.

Vissa naturer gripa till alkoholen därför att de äro alltför känsliga. Varje förstärkt friktion med omgivningen alstrar hos dem olust eller river upp dem, och så blir alkohol den lugnande medicinen. Det är sådana människor, fransmännen kalla »les

émotionels». En man av det slaget bör hustrun linda i bomull, utan att därför skämma bort honom.

*Skall hustrun tala eller tala,*

när mannen är retlig? Hon får försöka känna på sig vilket som är det riktiga. Det kan var hälsosamt, att hon pratar bort sin mans nedstämdhet, fast han ber henne tala; men hon får då inte ge tappt på halva vägen, utan hålla i tills hon verkligen jagat bort det dåliga humöret. Eljes gör hon mera skada än nytta med sin oskyldiga lilla kur.

*Blommor och visdomsregler.*

Den som skriver dessa rader träffade nyligen en kvinna, som sade sig vilja resa bort från sin man därför att han aldrig kom hem med några blommor till henne. Att hon tvunget vill ha de där blommorna, säger vår vise läkare, röjer hennes mindervärdighetskänsla, som fordrar kompensation. Men å andra sidan är det ju ett slarv av mannen att inte ta hänsyn till hennes små önskingar. Mannen får inte slå sig till ro med sin äganderätt till hustrun; han skall ständigt söka vinna henne på nytt.

Den gammaldags uppfattningen, att kvinnan skulle helt foga sig efter sin man, innebär ju en större garanti för en gemensam lycka. Några visdomsregler för dem med den nya uppfattningen: Man kan lära sig att vara lycklig. Man kan inte ändra sitt öde, det är sant, men man kan ändra sin uppfattning av ödet, och det är viktigare.

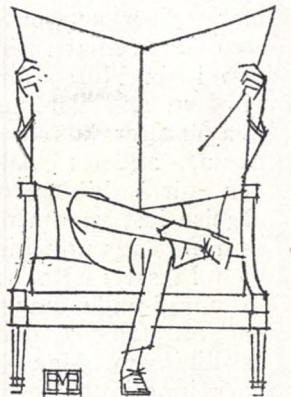
*Hustrun ber ofta om pengar i det olämpligaste ögonblicket.*

Skulle man dela anledningarna till slitningar i äktenskapet i två delar, och lade det som hörde till ekonomien i ena vågskålen och allt annat i den andra, så skulle säkert den ekonomiska skålen sjunka djupast.

Det finns ofta en liten sak, som hustrun inte förstår: att begära pengarna av mannen i det rätta ögonblicket. Hon kommer till honom, när han just har pengar och tror sig då handla riktigt förståndigt. Tvärtom: han har kanske just då räknat ut, att hans överskott skulle användas till en ny överrock, och så kommer hon och stör hans planer.

Sådant där skulle undvikas, om hustrun kunde lära sig att göra upp ett budgetförslag, men i det fallet brister det ofta i hennes uppfostran. Bäst är f. ö. om hon har egen sparbanksbok, där hon kan ta ut och sätta in efter egen vilja.

E. TH.



**PÄLSVÄRK** BLIR ELEGANT  
KEMISKT TVÄTTAT  
HOS  
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI A.B. GÖTEBORG



**PÄHLLSSONS**  
Dessertchoklad  
Högfina kvalitéer  
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pähllssons  
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

# DEN OUTROTTLIGA IDYLLEN

AV HUGO ÖBERG

ARTUR BIANCHINI HAR ÅTER UTSTÄLLNING och visar oss i nära ett halvt hundra dukar, hur outrotligt idylliskt vårt numera så obarmhärtigt hårda Stor-Stockholm trots allt ändå kan vara, när solen lysar i utkanternas gläntor och prång.

Hans utställning synes mig vara ett ålderdomstecken, men inte hos honom, konstnären, utan hos denna vår älskade residents- och huvudstad, av vars gamla fysiologi han nu med en oerhörd flit och en outtömlig kärlek gått omkring och tagit dödsmasker.

Men inte stela masker, utan mjuka, varma, levande, som ansiktena på gamla hus och gårdar i en storstad kunna vara, fulla av odödlig livskraft och aldrig slocknande mystik.

Därför låtom oss ett ögonblick dröja vid konstnärens personlighet, som är det avgörande i ett sådant sammanhang.

Vi känna ju alla till Artur Bianchinis italienska härstamning, och vi ha sett hur den sydländska andan immade av sig på hans stockholmsdukar, så att vi ibland ville kvävas av den oljigt blåa medelhavsluft, som kunde drypa ned över de gamla gränder och gårdar, konstnären älskade att trolla fram med sina starka färger.

Det var något av positivhalare och August Blanche i klangen från dessa granna interiörer.

Hur underligt okänsliga voro inte söderns trubadurer av veven för kölden och alla vinterns vedervärdigheter. De hade den inre värme, som är bättre än tjocka kläder. De trivdes nästan med snö och mörker och råa väder!

Bianchini, denna fina trubadur av penseln, förälskade sig i snömörkret, de frusna skärgårdsvattnen och de stora isbrytande ångarna på färd genom natten.

Han blev en av »de fria», en av de yttersta på den färgstarka flygeln i opponenternas falang.

Men hans handlag var alltid mjukt, hans sinne trots all livlig opposition vänligt och

fridsamt som hos en målarnas ljuvliga Fransiskus av Assisi.

Hela tiden lågo dock de bistra, hårda konstnärsförbundarna över med sitt väldiga, revolterande inslag.

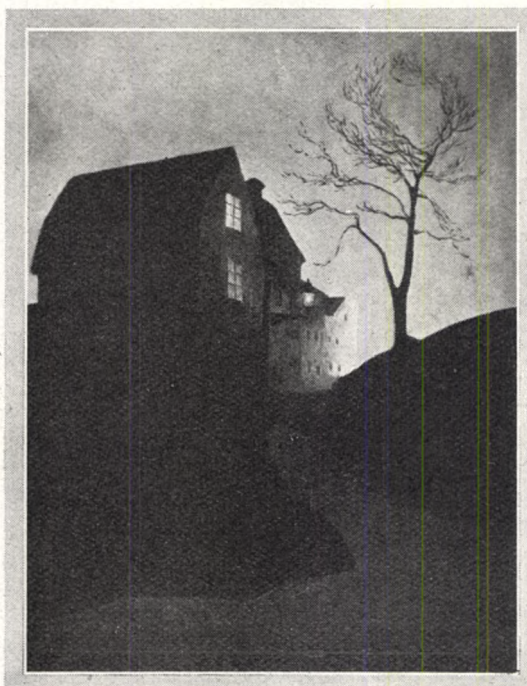
Och haven blånade svenskar än någonsin, tallarna vred sig i stormen, så det knakade, örnarna veno över alla skräckslagna backharar!

Nu var väl allt Sverige fritt!

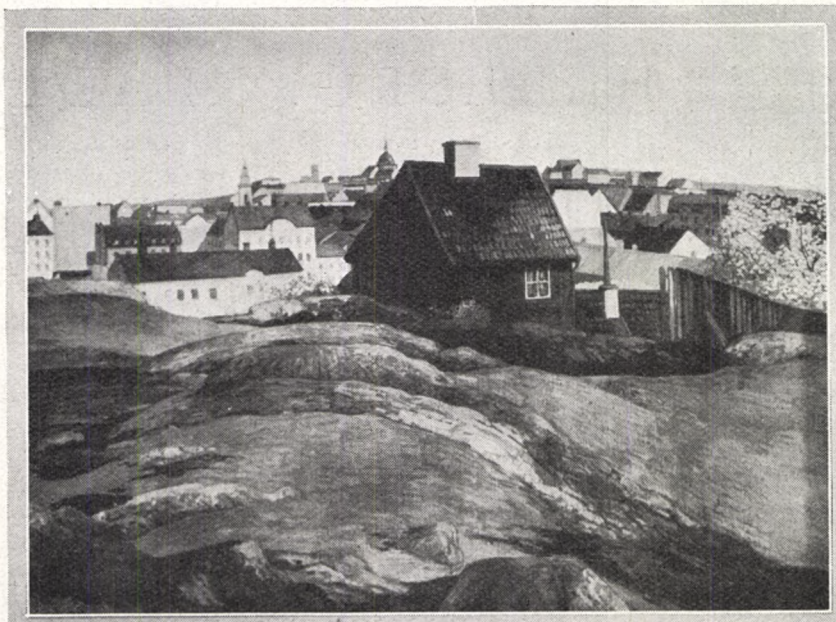
Ja en tid, men så kommo svallvågorna från jord-



*Denna och nedanstående två bilder visa några av målningarna från det gamla Stockholm på Bianchinis utställning. Här ovan: Höstdag vid foten av åsen (Saltmätaregatan).*



*Tidig vinternatt (gränd mellan Lunda- och Brännkyrkagatorna).*



*På Skinnarviksberget (slutet av Lundagatan).*

fruktansvärt bland barnen och angrepp till och med äldre.

Men när denna mardröm utan den verkliga mardrömmens skönhet var förbi, vad fanns då kvar av deras verk, som gått fria för sjukan?

Allt som var av värde från början. Om konst är liv, så är konsten odödlig. Men konstner dö, när de ta slut för gången.

Artur Bianchini är som människa och målare sitt eget konstverk. Och han tog inte slut. Han levde och arbetade vidare. Blev ännu mera människa och målare.

Aldrig bitter, spred han vid sina sällsynta entréer bland vännerna i utelivet samma ögonblickliga välbehag som doften av den första violknippan i det kallrökta övervintringskaféet.

Man behövde inte vara hans vän för att kunna förstå, hur han som ett härdigt, evigt ungt blomster från malmarnas utkantsvidder alltid skulle uthärda vintrarnas nerisningar och varje ny vår kisa med ett par klintblå ögon uppåt röda plank och gula gavlar.

Var man hans vän, visste man, att han inte bara kisade, utan också arbetade.

Att han dag efter dag strövade omkring i sin gröna jägardräkt, färgskrinet som väska i remmen över bröstet och stativet stickande upp över axeln som en bösspipa.

Så såg jag honom en dag i Bellevueparken under de små furorna på kullen. Han hade ett byte i väskan, en skiss av gaveln på det lilla vackra stenhuset ovanför Carl Eldhs ateljé.

Det stod en lätt och förändligad luft över den gamla interiören i det ädla solhöstluset.

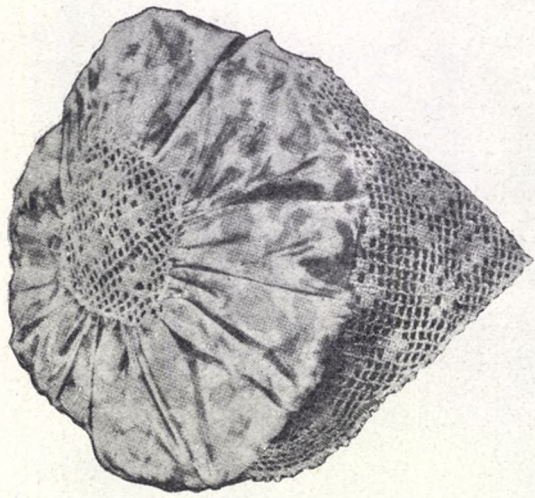
Inte längre Italiens djupblå dekorationshimmel, utan landet Stockholms skira gloria av förmiddagslyrik.

Den glorian står över de flesta av dessa stockholmsidyller i färg, som konstnären nu samlat till en intressant utställning i Gummesons konsthall.

HUGO ÖBERG.

Samtidigt med sin man och på samma ställe utställer fru Lisa Bianchini en samling miniatyrporträtt. Den kända miniatyrmålarinnan har här gjort riktigt vackra och läckra saker i det ömtåliga materialet.

## BOUDOIRMÖSSA I HOLLÄNDSK STIL



Den trevliga morgonmössan, som det är ett nöje att virka själv.

OVAN AVBILDADE LILLA HOLLÄNDSKA mössa har tillika med sin ägarinna rest vida omkring i världen utan att taga skada, ja, det vill säga själva den virkade spetsen och spetsrutan har stått emot mångfaldiga strapatser, medan tyget varierat mellan tjock crêpe de chine, veckat tvätt-siden och ett blommigt sidenband — alla slagen så småningom utslitna. Nu vid fjärde ombytet sitter mellan kantspets och ruta en fin, till synes mycket seg lenong, och ännu så länge har detta motstått 6—8 bykars ganska omilda behandling. Spetsen håller emellertid och kommer nog att hålla ännu åtskilliga år.

Nu först några ord om mössan och dess användbarhet. Den består av en spets i längd av 56—60 cm. (beroende på huvudet och hårets storlek) samt i bredd — utom den smala udden — drygt 4 cm.; dessutom är spetsen å två sidor småningom utökad till en udd, vilken i sin största bredd är 10 cm. Från spetsens släta kant fastsys en rynkad remsa av 95—100 cm:s längd, vars andra sida fasttrynkas vid en spetsruta. Den sålunda färdiga mössan sättes sedan på huvudet på så sätt att den döljer så gott som hela det kammade eller okammade! — håret, så när som de små lockar e. d.,

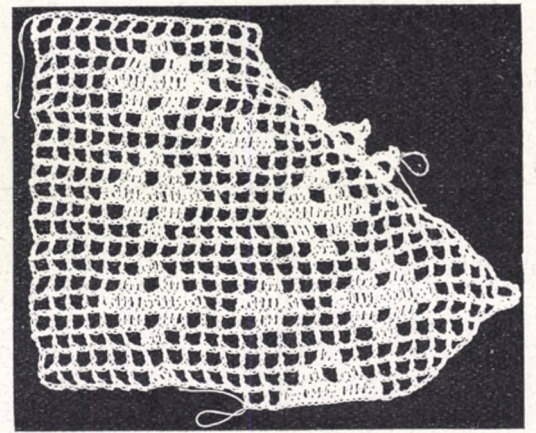
## Husmödrar!

Besök demonstrationerna i Iduns provkök  
tisdagar kl. 11,30—2,30.

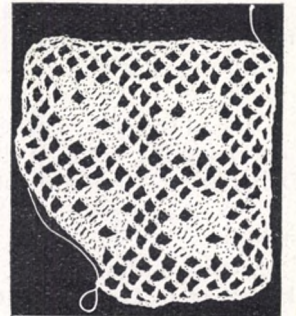
som bärarinnan finner för gott att draga fram under uddarne. Dessa båda uddar äro just de, som utom att de ge mössan sin karaktär av holländsk huvudbonad, även tjänar det angenäma ändamålet att kläda och skydda — eller dölja — hur meningen vid varje särskilt tillfälle nu må vara.

Såväl spetsen runt om mössan som ock rutan äro virkade av glansigt D. M. C.-garn i N:o 50. Visserligen kan den som så önskar taga ett finare nummer, men därigenom förlorar mössan, när då spetsen blir smalare och mössan ej så klädsam, vartill kommer att den blir sladdrig och ej sluter omkring hår och tinningar så stadigt som just är meningen.

När spetsen, som börjar vid A lägges upp 42 luftmaskor (lm.). *Första varvet:* 1 enkel stolpe (enkl. stp.) i 9:de luftmaskan; 2 lm.; 1 enkl. stp. i tredje lm., 1 enkl. stp. 2 lm o. s. v. eller tills man har 12 stycken s. k. "hål". — *2:dra varvet:* 6 lm., 1 enkl. stp. direkt över stolpen i förg. varv, vilket upprepas 4 ggr. eller tills man har 5 "hål", då ett "fyllt hål" virkas, bestående av 4 enkl. stp. bredvid varandra; 6 "hål". *3:dje varvet:* 6 lm., 1 enkl. stp., 2 lm., 1 enkl. stp. över nästa stp. o. s. v. eller 5 "hål" inalles; 4 enkl. stp. efter varann, 2 lm., 4 enkl. stp.; 4 "hål", 2 lm., 1 enkl. stp. i samma maska som varvets sista stolpe. (Detta är början till utvidningen för udden). *4:de varvet:* 6 lm., 1 enkl. stp. över den sista stp. (utväggstolpen), 4 "hål", 16 enkl. stp. efter varandra, 4 "hål". — På detta sätt fortsättes varv efter varv efter det bifogade rutmönstret, där de vita intagna beteckna hål (2 luftmaskor med 1 enkl. stolpe på ömse sidor), samt "täta hål" bestående av 4 enkla stolpar bredvid varandra. När 16 varv virkats är uddens yttersta spets nådd och intagningen börjar och fortsätter tills man har samma bredd på spetsen som från början eller 12 "hål". Sedan virkar man ett lagom långt stycke bestående av 5—7 stjärnor efter varann, (antalet stjärnor beroende dels på trädens grovlek dels på den för mössan



Två virkade mönster till den lilla klädsamma holländska mössan.



behövliga storleken). Efter stjärnorna börjar man åter virka ifrån A, varigenom den andra udden bildas, och efter denna fortsätter man att virka ett så långt stycke spets. 4—6 stjärnor — så att man får den önskade vidden. Spetsen hopsys eller hopvirkas. För rutan upplägges 9 lm., därpå 1 enkl. stp. i 6:te lm., 2 lm., 1 enkl. stp. i 9:de lm., 2 lm., 1 enkl. stp. i samma maska. — *Andra varvet:* 6 lm., 1 enkl. stp. direkt över stolpen i förg. varv, 2 lm. 1 stolpe o. s. v. till varvets slut där också utvidning sker genom att efter sista stolpen virka 2 lm. och virka 1 tp. i samma maska. — *3:dje varvet:* 6 lm., 1 enkl. stp. direkt och stp. i förg. varv, 2 lm. 1 stp. o. s. v. — På den avbildade ej fullt färdigvirkade rutan, liksom den påbörjade spetsen med sin udd synes tydligt hur arbetet är utfört.

PENELOPE.

## Affärsmän!

Insänd nya preparat och hushållsartiklar till avprovning i Iduns provkök.

## ETT PRAKTISKT HUS-

EN AV DE MÅNGA PRAKTISKA NYHETerna på Iduns barnavårdsutställning var ett amerikanskt förkläde, som demonstrerades av fru B. Lidbäck vid hennes monter för småkläder. Förklädet, som är avsett att användas vid hushållssysslor eller skötande av spädbarn är, som synes av bilden härbredvid, ett både förnuftigt och lättsytt plagg. Det är klippt i raka väder, de båda framstyckena äro försedda med ett midjeband, som trädas ut genom ett langetterat hål i sidan och knäppes med knapp i ryggen. När högra framstycket blivit solkigt, kan vänstra framstycket i stället läggas överst och midjebandet trädas ut på vänster sida. Förklädet är försedd med en ficka. Det visades på utställningen i två material, dels ett smalandigt blått och vitt bomullstyg, dels ett beigefärgat s. k. aeroplan-tyg, men var och en kan naturligtvis välja det tyg henne lyster. För att tillmötesgå Iduns läsarinna har tidningen gjort en överenskommelse med fru



Så här sättes det amerikanska förklädet på.

## HÅLLSFÖRKLÄDE

Lidbäck, att mönster till det amerikanska förklädet kan erhållas för så billigt pris som 50 öre + 10 öre till porto. Den som önskar att få modellen, behöver alltså blott insända beställning, åtföljd av adress och 60 öre i pengar eller frimärken, och mönstret översändes då omgående. Adressera beställningarna till Iduns Redaktion, Stockholm.

\*

De stockholmska husmödrar eller barnsköterskor, som önska se modellen, vilken väckt liyligt intresse på barnavårdsutställningen, äro välkomna i Iduns provkök nästa tisdag den 11 november. Medan Iduns konsulent, fru Ida Högstedt, har bakningsdemonstration — hon bakar då mjuka engelska teakakor — visar fru Lidbäck förklädesmodellen för intresserade damer. Bakningsdemonstrationen räcker denna gång liksom alla tisdagar från 11,30 till 2,30.

## AKTUALITETEN OCH DESS MAKT

NÄR MAN FÅR TAG I DEN lapp på en fyra, sex små sidor i bokformat, som är t. ex. Stockholms-Posten för 1781, väntar man kanske i första ögonblicket att få se nyheterna trängas på det ringa utrymmet. Men nej! Numret inledes med betraktelser i aforistisk form över det för resten alltjämt lika aktuella ämnet: "Intet är vanligare än att höra klagomål öfver det närvarande." Vidare får den efter nytt törstande skara, som man får antaga att också dåtidens tidningsläsare bestod av, till livs en översättning av ett Anakreons ode. Hela numrets "nyheter" utgöras av en liten beskrivning på hur en lindansare i Nyköping visar sitt "snille" som det kallas ("snillet" hos många påstådda storheter också nu beror tyvärr kanske bara på att de så väl förstå dansa på lina!) Och så till slut en hel sida "till salu finnes i boklådan" (intresset för litteraturen tycks åtminstone ha varit större då än nu). Det är allt. "Aktualiteter" i nutidens mening saknas fullständigt.

Det är ju mycket naturligt, att frågan om vad som är aktuellt och inte aktuellt skall betyda så ofantligt mycket mer för nutidens människor än för en gången tids. På sätt och vis ligger det en eggelse till utveckling i detta intresse för det aktuella. På samma gång som det är ett bann för den stora massan. Det är denna bundenhet av det aktuella, detta att vi jämt vilja vara på toppen av allt, som gör att vi gå och köpa den nyaste Parisklänningen och gå och se den senaste dåligaste teaterpjäsen. Medan vi samtidigt kanske äro okunniga om det som verkligen är aktuellt, det som verkligen rör oss och samtiden. Läs t. ex. Elin Wagners artikel i detta nummer, "Land i sikte"! Hur många läsare ha egentligen riktigt tänkt på hur nära vi beröras av den aktualitet, den handlar om.

Det är rätt intressant att reflektera över i hur pass hög grad de konststarter som framför andra skola återge det levande livet — litteraturen och scenens konst — böra dra in aktualiteten i sina alster. I viss mån behandlar ju för resten den mesta litteraturen något aktuellt. När Dante anbragte sina kära fiender längst inne i Inferno, offrade till och med han, kan man säga, åt det aktuella... Men låt oss nu taga aktualiteten i mer inskränkt mening.



Modet är också ett slags aktualitet, vars slavar vi äro. — Tecknaren framställer här modet, i sällskap med ungdomen, föregånget av dårskapen och efterföljt av blindheten.

Den författarinna, som i största utsträckningen dragit in aktualiteten, dagshändelsen i sin produktion, är ju Elin Wägner. — När jag gjort sådana hybrider mellan journalistik och skönlitteratur som "Camillas äktenskap" och "Kvarteret Oron", är det för att "det roar mig att måla så", — säger hon på tal om aktualitet i litteraturen. — Jag skrev dem som följetonger, och det var därför det lämpade sig så bra att jag lade in dagshändelser i dem.

Elin Wägner påpekar vidare en intressant sak: vill man litterärt behandla en ren dagshändelse, en aktualitet, får man rent av finna en ny litterär form (själv funderar hon för resten på att skriva en novell om en viss bemärkt riksdagskvinnas mycket originella valstrid). Skriver man om kärlek och sådant, fortsätter hon, då vandrar man upptrampade stigar. Men så inte när man skriver om en aktualitet. Det besvärliga ligger ju alltid i att finna den nya formen. När man först började med konstruktion av lokomotivet, låg det svåra bl. a. i att finna formen för lokomotivet. När man bytt ut fotogenlampan mot det elektriska ljuset, behöll man länge som minne av fotogenlampan den där lilla kupigheten, där glaset suttit — så svårt hade man för att helt lämna de gamla formerna.

Filmdramat skall handla om kärlek, icke om aktualitet.

Man skulle tycka, att filmen vore framför allt annat lämpad att i någon romantiserad och dramatiserad form föra fram aktualiteten, dagshändelsen. Men filmdramat håller sig ännu så länge borta från aktualiteten och denna den nyaste bland konstformer är den som

mest håller sig till de gamla vanliga ämnena. De båda kejsar Wilhelm-filmerna, som byggde på aktualiteten, gjorde ingen lycka. På filmen vill folk ha kärlek och återigen kärlek. Det är underligt hur litet de tröttna på att få samma temata serverade om och om igen.

I alla fall skola vi nu i höst få se den första svenska film, som är byggd på en aktualitet: Stillers "De landsflyktiga". Den handlar om en rysk furstefamilj, som lever i lyx i sitt land, tills revolutionen kommer och familjen jagas ut, för att i landsflykten gradvis sjunka allt djupare ekonomiskt — alldeles som det gått för en

ofantlig mängd ryssar i Stockholm, Paris, Nizza.

De rena dagshändelserna på film — i "filmjournaler" — ser folk ju emellertid gärna, och aktualitetsfilmer voro ju också de många krigsfilmerna.

Sofokles' aktualitet och O. Henrys.

En beklaglig följd av att vi bara vilja intesera oss för det aktuella är ju att t. ex. även en god bok liksom alldeles sjunker undan ur folks medvetande (och framför allt ur bokhandelsfönstren) redan något år efter det den kommit ut. Och med teaterpjäser är det ännu besvärligare. Lägg efter någon vecka ner en ny god pjäs, som samlat folk, och ta sedan upp den igen efter en tid — folk kommer inte, de tro det är skäpmat, som sätts fram. Håller man däremot med alla medel kvar en pjäs, som från början inte alls samlat folk, så lyckas man oftast till slut dra dem dit — kanske bara därför att folk då fått se pjäsens namn så ofta att namnet för dem kommit upp på "aktualitetens" våg. Det är, åtminstone i Stockholm, ungefär den tionde föreställningen, som utgör den kritiska punkten.

Ett slags "aktualitet" i litteraturen har avgjort förändrats. Det tragiska fursteödet, som var något verkligt, aktuellt, för en Sophokles och en Shakespeare, är det inte för oss. Den modernaste primus motor för dramats eller novellens händelser är förhållandet rikedom — fattigdom. Det är också det som ger utgångspunkten hos den store amerikanske novellisten O. Henry, vars egendomliga levnadsöde inom parentes sagt en essay i ett senare nummer av Idun skall skildra. TH.

## STOCKHOLMSKT SÄLLSKAPSLIV: "SALONGEN"

DET ÄR HÄR UPPE I VÅRT KARGA LUFT-streck inte alltid så lätt att under sällskapliga former samla intellektuellt och konstnärligt intresserade personer, som eljes inte känna varandra annat än just som "namn". Fru Vicken von Post gjorde ju i Stockholm lyckade försök i den vägen, men nu har hon för alltid flyttat till Amerika (det var för resten en äkta amerikansk roman: första dagen kom den tillkommande och såg på hennes utställning, andra dagen köpte han den och tredje dagen friade han). Nu har man emellertid gjort ett nytt försök: ett utvalt sällskap (så pass utvalt, att det bara är en sjuttio, åttio damer och herrar som kommit med åtminstone ännu så länge) har samlats till något, som kallas "Salongen" och som ännu inte har just annat program och andra riktlinjer än dem som ge sig av sig själva, när unga talanger komma samman. Man hoppas väl, att det skall gå lika lyckligt i denna sammanslutning som i en viss skola

i det gamla Aten, där det varken för lärare eller elever fanns något program eller några förhållningsregler, men som i stället ägde en underskön staty av Foibos Apollon — och bara man betraktade den, så gick allt av sig själv som det skulle.

Det var härom dagen, som denna den nyaste av stockholmska "salonger" bildades. Man möttes på historisk mark: i den gamla professorsbostaden vid Sergelgatan, där en gång Sergel och senare Börjesson m. fl. bott och arbetat, och i vars grannskap en gång i tiden Anna Maria Lenngren levat och Jenny Lind kommit till världen. Vid detta första sammanträde talade d:r Ragnar Hoppe om Degas, i det han på ett mycket intressant sätt belyste den store mästaren och bitte enstöringen som både konstnär och människa. Samtidigt visade han en rad ljusbilder av mästarens tavlor. Senare på kvällen föredrog en sångare moderna svenska kompositioner med kompositören själv vid pianot.

De närvarande voro mest konstnärer, kompositörer, unga kritiker. För framtiden förberedas nya överraskningar till var gång. Än skall det bli ett föredrag, än sång och musik. Och så skall man då och då hålla konstutställningar — där finnas ju talanger nog inom sammanslutningen, och kritiken är ju också välvilligt företrädd inom dess ramar.

Sammanträdena ämnar man hålla var fjortonde dag.

Vi nordbor ha ju alltid litet svårt för att finna oss tillrätta med sådana litet "franska" umgängesformer — hur omöjligt förefaller det en t. ex. inte att även i en sammanslutning som denna tilltala en person, som man ej blivit presenterad för! Men lika visst som sällskapslivet har en uppgift, kan det vara trevligt och nyttigt att pröva nya former för det.

# FILM I STÄLLET FÖR FOTOGRAFIALBUM



Ur en s. k. emigrantfilm: Chicago-miljonären och hans familj gå genom »björkallén som han planterade för 30 år sedan».



En lantbrukare, som lät laga en familjefilm, ville naturligtvis också ha den 85-årige »farfar» med.



Föräldrarna — kapten och fru Ring — voro förtjusta när de lyckades få lillans första steg på film.



En lantbrukare lät ta en film av skörden, som naturligtvis låg honom särskilt om hjärtat.



Även de, som skola med i en familjefilm, böra gärna låta sminka sig, för att de icke skola bli för mörka i ansiktet på filmen.



I familjefilmerna förevisar man gärna någon liten glad scen ur familjens vardagsliv. Här ett kafferep ur ingenjör Noréns familjefilm.

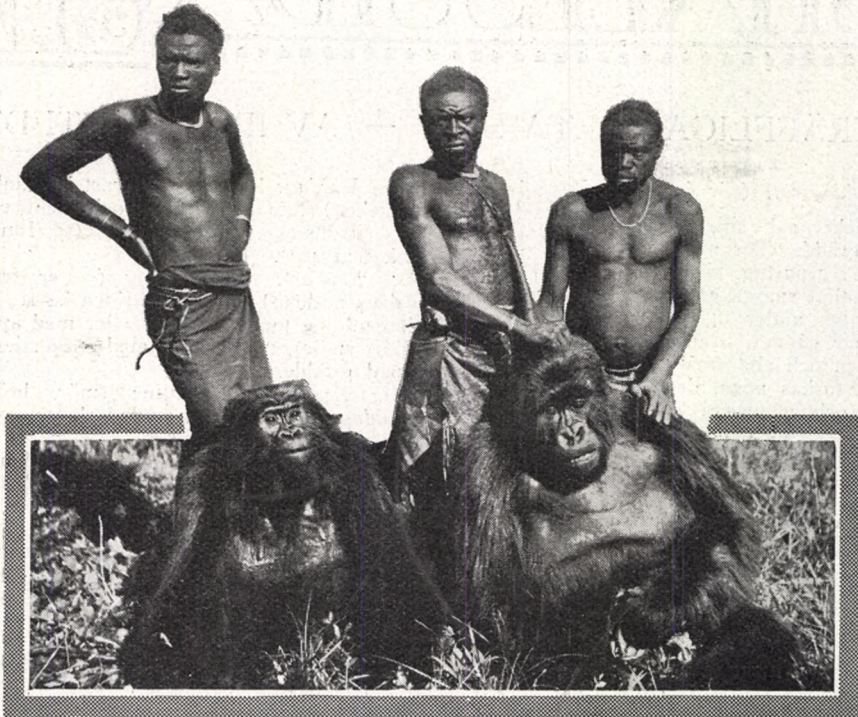


På en halvtimme kan man genom familjefilmerna få se sig själv växa upp från barn till man. Här lille Lasse ur kapten Rings film.

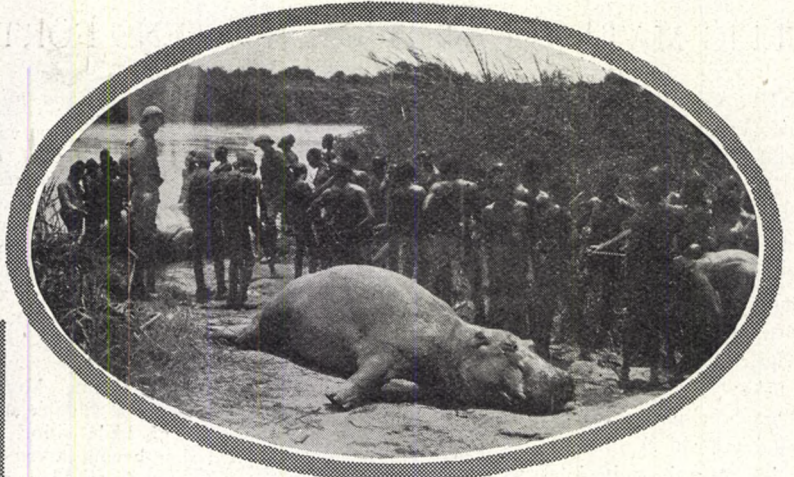
FOTOGRAFIET, MINNESALBUMET, dagboken, allt detta med vilket vi söka bevara minnet av kära år och kära människor — allt detta är det nu distanserat av filmen i vad man väl kan kalla dess allra nyaste form: familjefilmerna. Ty vil-

(Forts. sid. 1035.)

# PRINS WILHELMS AFRIKANSKA ÄVENTYR



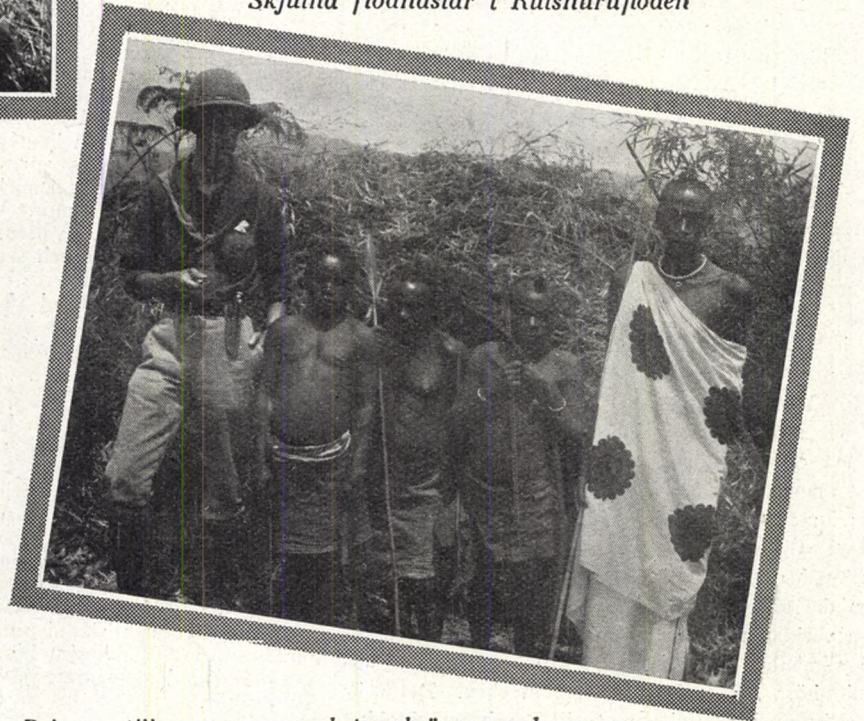
Skjutna gorillor.



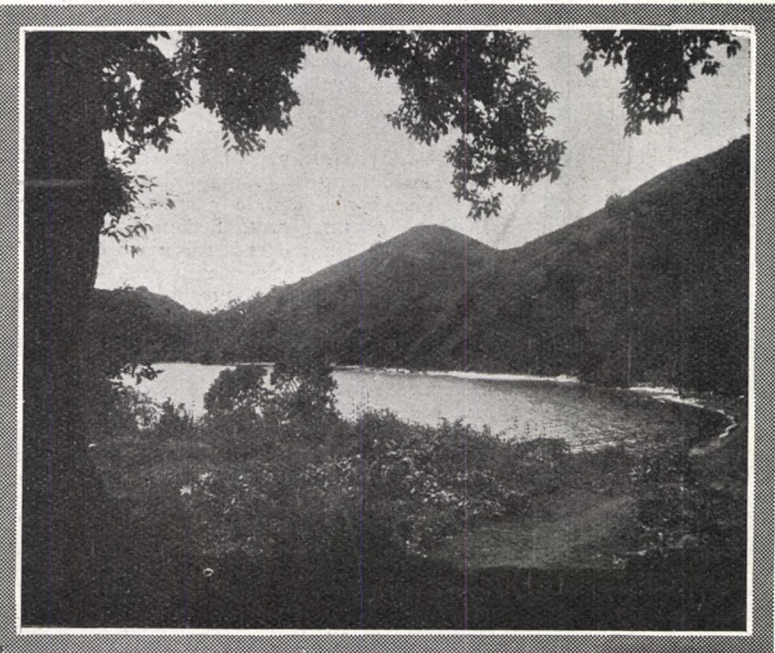
Skjutna flodhästar i Rutshurufloden



Prinsen med sin skjutna gorilla.



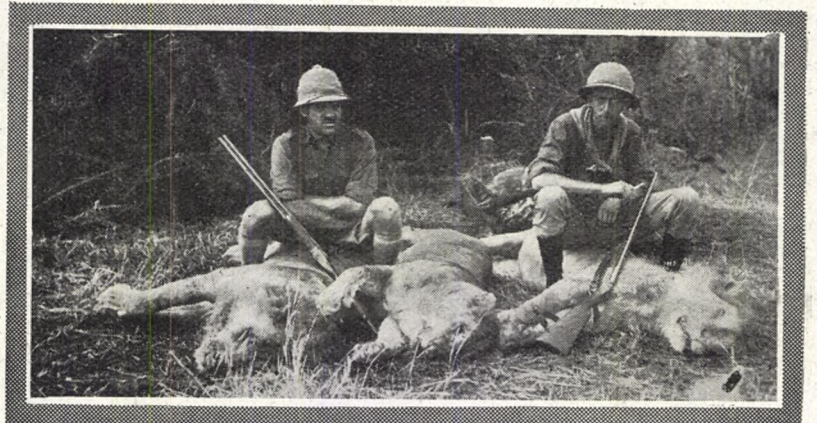
Prinsen tillsammans med tre dvärgar och en man av vatussifolket.



Ett säregt insjöparti.



Karavanen går över en flod.



Prinsen och ingenjör Olsson vila sig vid tre skjutna lejon.

HÄR MEDDELADE VACKRA FOTOGRAFIER från Prins Wilhelms Afrikaexpedition ha tagits av ingenjör Olsson, som varit i Afrika sedan 1919 för Svensk Filmindustris räkning. Den intressanta filmskildringen av prinsens och hans följeslagares äventyr kommer att fram på nyåret visas på Svensk Films biografteatrar.





## BILLIG MAT — NÅGOT OM HÖSTENS FÖRTRÄFFLIGA SALTA SILL — AV IDA HÖGSTEDT

ETT AV DE MEST NÄRINGSRIKA FÖDOÄMNE som finnas är den *salta sillen*. När man betänker att salt sill därtill är ett av våra allra *billigaste* livsmedel, så borde man ställa sig glad och tacksam däröver och visa denna sin tacksamhet genom ett flitigt och intresserat utnyttjande av den värdefulla, men klädsamt anspråklösa fisken. Detta samma utnyttjande bör egentligen inte falla sig svårt, om blott ett någorlunda vaket intresse förefinnes, ty salt sill räknar även till sina övriga goda egenskaper, att den låter variera sig på oändligt många trevliga och smakliga sätt.

God salt sill skall vara bred över ryggen — detta är det yttre huvudtecknet på att sillen är fet —, den får ej ha från eller härskan lukt, köttet skall vara vitt och fast, och ryggen får ej vara mörkt utan ljus. Även bör man se till att få s. k. *inmats-sill*, vilket betyder, att sillen äger rom eller mjölke, av vilka senare en del angenäma anrättningar kunna beredas. Av salt sill skiljer man på *slosill* eller *storsill*, *mellansill* och *fetsill* (denna senare är liten). *Slosill* och *fetsill* äro fetast, och böra därför helst väljas. *Slosill* är lämpligast för alla de anrättningar där man önskar att sillen som beträdd skall göra sig gällande även vad utseendet sådan — t. ex. inlagd sill, helstekt, glödsill o. dyl. — medan *fetsillen* är förträfflig i sådana rätter där den är smått eller mera oregelbundet sönderdelad, som i sillpudding, sillfräs, sillbullar m. m. — Man gör klokt uti, att när man en gång kommit över riktigt god sill, inköpa ett större parti på en gång; man bör endast noga tillse, att laken hela tiden står över sillen; i motsatt fall skulle denna snart härskna.

Den sill, som under innevarande säsong föres i marknaden är mestadels av en mycket hög kvalitet; men det gäller dock att vara vaken vid inköpet så man verkligen får av årets nya saltning.

I allmänhet anses sill, som rätt betraktad, uteslutande höra till frukosten eller lunchen. Detta är egentligen en orättvisa mot sillen och en okloket mot en själv och ens kassa, när den salta sillen fullt ut försvarar sin plats på middagsbordet. En i sitt slag verkligt god, om än enkel, vardagsmiddag utgöres t. ex. av stekt gräddsill med nykokt potatis med därpå följande gott kaffe i stora koppar och nygräddade scones, "muffins" eller annat hastighetsbröd. Kaffet kan, om så önskas, utbytas mot choklad — kokt sådan — med en driva av vispad grädde överst i varje kopp. Det faller av sig själv, att kaffet, event. chokladen, drickes vid middagsbordet.

## NÅGRA RECEPT Å VARMA ANRÄTTNINGAR AV SALT SILL.

(Eftertryck förbjudes.)

## Ångkokt salt sill (för 6 pers.).

Drygt 1 kg., stor vacker slosill, 1 msk. smör, 1 lagerbärsblad, 1 hårdkokt ägg. — *Till såsen*: 1 msk. smör eller växtmargarin, 3 msk. mjöl, omkr. 4 dcl. mjölk, 4—5 skedar sillspad, 1 msk. hackad persilja, (socker, vitpeppar, salt).

Sillen vattenlägges dagen innan den skall användas (omkr. 12—16 tim.), varunder vattnet ombytes en gång. — Den flås, rensas och befrias från ryggen och alla småben. Sillhalvorna sköljas och avtorkas, varefter de vikas eller rullas och prydligt läggas i en smord, eldfast rund form. Det sönderplockade lagerbärsbladet samt smöret, fördelas här och var mellan sillhalvorna. Formen förses med ett lämpligt lock — t. ex. ett grytlock — och placeras i stället för lock över den nyss påsatta potatisgrytan. När sedan potatisen är kokt, är också sillen färdig. Överflödigt spad avhålls för såsen, och sillen beströs med ett finhackat, hårdkokt ägg samt persilja eller dill. — För såsen fräses smöret med mjölet; mjölk och litet sillspad påspådas till lagom tjocklek, och såsen får under vispning koka tills den är blank och jämn, då den avsmakas med dill eller persilja.

## Stekt sill som middagsrätt (för 6 pers.).

Drygt 1 kg. stor vacker salt sill, ½ ägg (gula eller vita), 2—3 msk. grädde eller mjölk, stöbröd. — *Till stekning och sås*: 2 portug. lökar, omkr. 100 gr. kokosmör (eller vanligt smör), gräddmjölk.

Sillen får ligga i vatten under 14—18 tim., med ombyte av vatten ett par gånger. Den flås, rensas och befrias från ryggen och alla småben. Sillhalvorna delas mitt itu, avtorkas noga, doppas i ägg- och mjölkblandningen och vändas i stöbröd. — Lökarna skivas och brynas i en del av smöret (här gärna enbart kokosmör), varefter den varmhålles i en liten panna. Mera smör brynes i stekpannan, de panerade sillfiléerna iläggas och stekas vackert bruna på båda sidor. De uppläggas på varmt fat, och den brynta löken lägges över. Stekpannan urvispas med grädden eller mjölken, och såsen slås omkring sillfiléerna.

## Stekt sill i låda (för 6 pers.).

3 stora, vackra sillar, 2—3 msk. smör eller margarin, 5—6 msk. stöbröd, 2 rödlökar. Sillen behandlas som i föregående recept. — En eldfast form med ej för höga kanter smörjes och brödbeströs. Sillen nedlägges varvvis med tunnt skivad lök, stöbröd och små smörklickar. Överst strös bröd och flockar av smör. Vid ena kanten hålles 2—3 msk. mjölk eller vatten. Stekes vackert gulbrun i god ugnsvärme och serveras i sin form med nykokt, räskalad potatis.

*Anm.* Om tunnt skivad rå potatis lägges mellan varven och i en tät krans intill formens kanter, får man den populära *sillgratinen*.

## Gammaldags sillpudding (f. 6 pers.).

2 stora, feta sillar, 1 lit. kokt potatis (drygt), 2 ägg (eller 1), 1 msk. smör, peppar, socker, 2 msk. stöbröd.

Sillarna rensas, flås, befrias från alla ben och vattenlägges 12—18 tim. Klappas in i papper eller sillhandduk och skäras i fina tärningar. Potatisen rives eller drives genom purépress, blandas med äggulorna, smöret och silltärningarna. Massan avsmakas, de till hårt skum slagna äggvitorna nedröras, varefter den slås i smord och brödbeströdd puddingform. Puddingen beströs med stöbröd och gräddas i god ugnsvärme ¾—1 tim. Serveras med skirt smör.

## Sillfräs (för 6 pers.).

2 stora, salta sillar, 1 à 2 hårdkokta ägg, 1 stor portug. lök, 2 msk. smör eller margarin, 1 dcl. grädde, persilja.

Sillarna rensas, flås och befrias från alla ben. Den vattenlägges 14—18 tim., inklassas i sillhandduk eller dyl. och skäres i fina strimlor. Löken hackas och fräses 5 min. i margarin, silltärningarna iläggas och blandningen får under omrörning fräsa tills den vätska, som bildats av sillen fått steka in. De hackade äggen iblandas och grädden slås över. Anrättningen uppläggas därefter genast och serveras, persiljebeströdd, med nykokt potatis.

I. H—DT.

## IDUNS KÖKSALMANACKA.

SÖNDAG. *Frukost*: Pannbiff med fräst lök och kokt eller stekt potatis, smör, bröd, kaffe, vetekrans. — *Middag*: Jordärtsskockspuré, färsk, ungtstekt skinka med äpplemos, helstekta potatisar; mannatårta.

MÅNDAG. *Frukost*: Knaperstekta stångryttare, med potatis, stekt i det myckna feta från korven; smör, bröd, kaffe. — *Middag*: kokt bergtorsk med kapis- eller senapssås, potatis; enkel fruktpudding (Iduns köksalmanacka n:o 40).

TISDAG. *Frukost*: Sillfräs och nykokt potatis (se artikeln om färsk sill i detta nummer!); smör,

## HUSMÖDRAR!

som ämna deltaga i Iduns småbrödstävling torde snarast insända namn och adress till Iduns Redaktion, Stockholm, så att juryn kan beräkna vilken plats som bör beredas för utställarna. Se för övrigt tävlingsreglerna i nummer 41!

bröd, kaffe. — *Middag*: kall, skivad ugnstekt skinka (av söndagssteken) tomatmakaroner och stekt potatis; varm citronsoppa med skorpor (se Iduns köksalmanacka n:o 40!).

ONSDAG. *Frukost*: Fiskpudding (rester från föregående dags middag); smör, bröd och kaffe. — *Middag*: blodpudding med mjölksås, eller med äpplemos och skirt smör, nyponsoppa med sockerskorpor och vispad grädde.

TORSDAG. *Frukost*: Sillgratin; smör, bröd, kaffe. — *Middag*: Vitkällsoppa med fårkött; äppleplättar.

FREDAG. *Frukost*: I skivor uppstekt blodpudding med lingon; smör, bröd, kaffe. — *Middag*: Strömmingflundror med varm potatissallad; choklad med scones (se Iduns hushållssida n:o 42).

LÖRDAG. *Frukost*: Makaroni- och ostratin; smör, bröd, kaffe. — *Middag*: Köttsupplé (rester från skinkan) potatis och steksås; äppleris och mjölk.

## RECEPT:

(Eftertryck förbjudes.)

Färsk ugnstekt skinka (för 12—16 pers.). — ½ färsk, tunnsvälög och ej för fet skinka, 1 msk. salt, ½ tsk. vitpeppar, ½ tsk. ingefära, ½ tsk. senap, 1 msk. socker, 1 surt äpple, kokande vatten.

Skinkan torkas med duk vriden i hett vatten. Tvålen skäras med vass kniv i rutor och den samt köttsidan gnidas med saltet och de sammanblandade kryddorna (ej sockret!). Den lägges i en långpanna, 2 dcl. kallt vatten slås i pannan, och skinkan införes i ordinär ugnsvärme. När vattnet stekt in har också en del av fettets smält ur skinkan samtidigt som denna svagt börjar taga färg. Det hela äpplet iläggas, kokande vatten påslås och skinkan får sedan steka omkr. 2½ tim., under flitig ösning samt spädning när så behöves. Sista halvtimmen överströs svålen med strösockret, varefter den ännu flitigare öses. — Serveras halvvarm, skuren i tunna skivor, garnerad med en del av de lossade spröda svårutorna. Såsen avskummas, avredes med 1 tsk. potatismjöl, utrört i litet kallt vatten, avsmakas och silas.

Mannatårta (för 7—9 pers.). — 4 stora ägg, 2 dcl. strösocker, 2 dcl. mannagryn. — Äggen, sockret och grynen blandas och röras 10 min. Blandningen får stå 2—4 tim. Den röres sedan kraftigt 20 min. eller tills den är ljus och pösig. Gräddas i 3 bottnar i *mycket väl smord* och brödbeströdd pannkaksagg. Mellan varje botten bör smeten röras upp varjämte iakttagtes att laggen får kallna innan den på nytt smörjes. Bottnarna hopläggas med fruktmos, och tårtan överbredes med hårt vispad gräddskum av 2¼ dcl. tjock grädde.

Fiskpudding på rester (för 6 pers.). — 1 tekopp från skinn och ben befriad fisk, 2 msk. smör eller margarin (omkr. 50 gr.), 7 msk. mjöl, omkr. 5 dcl. mjölk, 2—3 ägg, salt, peppar, socker. — Smöret och mjölet sammanfräses, gräddmjölen påspådes, och smeten vispas tills den är jämn och blank och i tjocklek av en tunn gröt. Sedan denna något avsvannat i kastrullen, irörs äggulorna och de till hårt skum slagna vitorna. Smeten avsmakas med kryddor, och hälften av den lägges i en smord, eldfast form. Därpå lägges fisken, blandad med litet hackad persilja och däröver kommer återstoden av smeten. Ytan belägges med små smörflockar och beströs med stöbröd, och puddingen gräddas i god ugnsvärme vackert gulbrun.

Vitkällsoppa med fårkött (för 6 pers.). — ½ à ¾ kg. köttig, men ej fet lambringa, 1 msk. smör, 1 medelstort kålhuvud, 2½ lit. kokande vatten, 8 vitpepparkorn, 1 msk. salt (mejräm). — Köttet hugges i små stycken som hårt brynas i smöret. Den skurna, sköljda kålen iläggas och får *långt* bryna, det kokande vattnet påspådes och salt och kryddor tillsätts. Kålen får sakta koka under lock tills den och köttet är mörkt eller omkr. 2—2½ tim.

Varm potatissallad (för 6 pers.). Drygt 1 lit. nykokt potatis, 2 inlagda rödbetor, 1 hackad rödlök, 1 surt äpple, 1 tsk. senap, ½ tsk. vitpeppar, 1 tsk. salt, 1 tsk. socker, 2 dcl. varm buljong eller vatten, ½—1 dcl. god ättika, 2—4 msk. olja. — Potatisen skivas varm och blandas med det hackade äpplet. Till såsen blandas kryddorna, ättikan, oljan, den heta vätskan och den finhackade rödlöken, varefter blandningen slås till den varma, skivade potatisen och omröres med denna. Salladen lägges på djupt glasfat eller i salladsfat och beströs med de hackade rödbetorna. Denna sallad skall vara lätt mosig med varje potatisbit genomträngd av såsen.

**STEINWAY & SONS**

ENSAMAGENTUR:  
**LUNDHOLMS PIANOMAGASIN**  
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 39.



”dra” mycket smör. Om Ni därför skulle försöka med

**SVEA VÄXT**

Bullarna bli lika delikata men kosta betydligt mindre - - - - -

**COLGA'S OVERALL**

är den förnämsta lavendel-tvålen.

**SINGER**  
DEN MODERNA SYMASKINEN

**GUMMANS Tvättpulver**

- de & ändå de bästa.

**ASTRA-MALTOS**

anses av framstående auktoriteter som det bästa kraftmedlet, då det gäller att tillföra organismen lättsmälta kolhydrat. Rekommenderas därför av läkarna för **späda barn och digivande mödrar samt klenna personer i alla åldrar.** Pris 1/4 burk 3,25, 1/2 burk 2.-

Fås å apotek, sjukvårdsaffärer m. m. Bruksanvisning medföljer.

**PARAMINT PASTILLER**

FÖRORDAS AV LÄKARE.

vid sjukdomar i munhåla och svalg. Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.

**SÄLJAS ÖVERALLT**  
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

(Forts. fr. sid. 1032.)  
ken fotograf har väl hittills lyckats föreviga t. ex. det för varje moder och fader så ljuva ögonblick, då lillan börjar ta sina första stapplande steg? Men filmfotografen är påpasslig och säker och — indiskret. Nå, filmens indiskretioner bli ju i detta fall för familjemedlemmarna bara ljuva förtroenden om gemensamma minnen.

Det är Hasse W. Tullbergs utmärkta avdelning för Reklamfilm, som också börjat upptaga familjefilmer. Hittills har man upptagit ett trettio-tal, och det är ur dessa, som bilderna på en föregående sida ge några provstycken. Några av beställarna ha framför allt — och det är ju naturligt nog — låtit koncentrera framställningen kring sina småttingars liv. Andra ha låtit inspela en familjefilm, som för en sen eftervärld skulle kunna tänkas upprulla »en väl-situerad svensk familjs vardagsliv anno 1921» — då inte frukostbordet, kafferepet med vännerna m. m. förgätas.

Ett särskilt slag av familjefilm bildar »emigrantfilmen». Förmögna svensk-amerikanare ha vid besök i födelsebygden låtit film-fotografera fädernegården, skolan m. m., för att taga med sig denna levande hemlandskronika till det nya landet.

Priset för upptagandet av en familjefilm är 6 kr. pr meter. Och hur lång bör en familjefilm vara — mätt i meter och inte i minuter av familjens liv? Den bör väl kunna hållas till mellan 25 och upp till 100 meter. Sedan kan man lämpligen komplettera den t. ex. vart eller vartannat år med 15 till 20 meter. Och på så vis skall lille Lasse, när han blir stor, kunna genom familjefilmen se sig själv växa upp från gosse till man på 30 minuter.

TH.

**Nya psalmer.**

PÅ UPPDRAG AV KUNGL. MAJ:ET UTGER Diakonistyrelsens Bokförlag normalupplagan av *Nya psalmer*, vilka skola användas från 1:sta söndagen i Advent 1921.

Priset på denna edition är häft kr. 2:25, klotb. kr. 2:75 och skinnb. med guldtryck kr. 3:75. Förlaget har dessutom utgivit en billighetsupplaga till ett pris av endast 95 öre pr ex., inbundet i mjukt klotband.

Diakonistyrelsens förlag har slutligen utsänt en ny vacker psalmboksupplaga, innehållande dels svenska psalmboken av 1819, dels de nya psalmer, som bliva gällande från första söndagen i advent, dels ock evangelieboken med handboksutdrag m. m. Tryck och utstyrelse äro förträffliga; stilen är klar och ren, bandet enligt professor Olle Hjortzbergs teckning. Priset är 6:50 för exemplar i skinnband, 5 kr. för klotband. —

**Kvällar på parkett.**

ALGOT SANDBERG RÖR SIG SOM DRAMATISK författare på ganska skilda områden. Nu har han i »David och filistéerna», som häromkvällen hade sin premiär på Svenska teatern, levererat ett skådespel med politisk och social kärna. Handlingen är hämtad direkt ur dagens liv — striden mellan kapitalismen och proletariatet — och den utvecklar sig efter bestämda och klara linjer, med kraftigt partitagande för det »tjuvsamhälle», för att begagna slagordet, som vill suga ut den »förtryckte» arbetaren.

Att konflikten har italiensk lokalfärg härleder sig väl närmast av att författaren önskat få med Buonrotis David som symbolfigur i scenmiljön, ty eljest kan detta skådespel förläggas vart som helst, där klasskampen utkämpas.

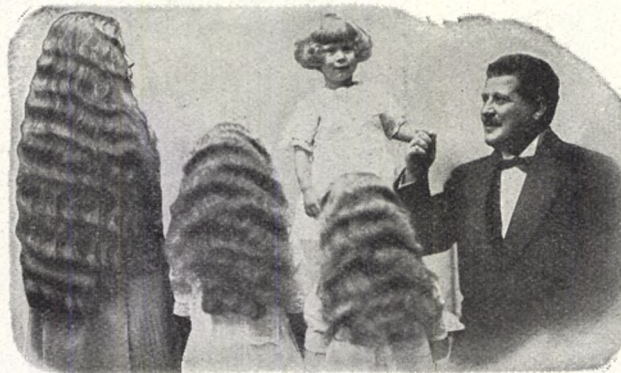
Figurerna äro på det hela taget bra tecknade och dialogen har en gåpåaktig kraft, som till dels överskyler longörerna, ty sådana saknas ej. De satiriska huggen slå till med kläm där de falla, och de patetiska momenten vittna om att författaren tagit intryck av retoriken hos den italienska tungan.

Herr *Klintberg* har en mycket tacksam uppgift som fabriksägaren Speroni, och han spelar rollen med en pondus, som övertygar om mannens för-

**Tänk på Blomsterfonden!**

**Watzins & Watzins**  
**Svavelhårvatten & Svavelpomada**

förlänar en yppig hårväxt samt äro de effektivaste medel mot mjäll, hudutslag och vissa ekzem.



Uppfinnaren av Watzins Svavelhårvatten och Watzins Svavelpomada med sin familj, varav sanningen om dessa preparaters goda verkningar bevisas.

Att här av mig fotograferade personer tillhöra förenämnda familj samt att deras här är äkta och naturligt intygas. Stockholm den 6 Dec. 1920.

*Sibbe Malmberg*  
Fotograf, Barnhusgatan 6

Tillverkare:  
**HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA.**  
Kungl. Hovleverantör.



Receipt gratis - Tillskriv  
**The Banana Company A.-B.**  
Norrandsg. 16 - STOCKHOLM

**JAMAICA BANANER**  
FRUKT OCH MAT  
MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

Det bästa hon vet

**CACAO THULE CHOKLAD**





## 4711 Eau de Cologne

Efter rakningen

uppriskar man ansiktet med »4711». Det verkar angenämt och desinficerande.

(Blå-Guld-Etikett är den särskilt omtyckta herrparfymen.

Försäljes överallt. Firman grundad 1792.

Eau de Cologne I bad- eller tvättvatten  
»BADSALT» välgörande för huden

Eau de Cologne Mild, uppriskande som  
»TVAL» Eau de Cologne

# Gyllenhammars

UNDERBARA  
**HAVRE-MUST**  
Utomordentligt efter sjukdom och utmattning.  
För äldre, vuxna och barn.

Börja och sluta dan med

## La Mascotte



FÅS ÖVERALLT!

## Rydborgs Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.



måga att i det längsta behålla ställningen, när revolutionärerna ansätta hans person och gärning. Herr *Ekmans* anarkisttyp är fascinerande i sin oförsynta kraft, medan däremot fru *Erastoff*, som den arbetarvänliga kapitalistdottern har svårt att balansera rollen. En scen i andra akten gör hon dock ypperligt. I ensemblen märkas för övrigt *Constance Gibson*, *Renée Björling*, *Hugo Björne*, *Oscar Johansson* och *Nils Ranft*. En verkingsfull palatsdekoration efter skisser av *Einar von Strokirch*, inramar stycket.

Operans första symfonikoncert inleddes med Beethovens brusande och klangmättade sjunde symfoni, som fick ett eldigt utförande av hovkapellet. Som andra nummer gavs Brahms violinkonsert, op. 77, med *Toscha Seidel* i huvudpartiet. Hans teknik står på mästerskapets höjd och kanske skall han en dag nå till själva anden i Brahms musik, när han helt lämnat stadiet av underbarn bakom sig.

Som slutnummer gavs en italiensk nyhet, *Juventus* av de Sabbata, ett effektfullt orkesterstycke, men utan djupare innebörd.

Konsertföreningen glädde vid sin tredje onsdagskonsert en fulltalig publik med Sibelius' symfoni nr 2, vars kraftfulla resning och inre sjudande liv, som slutligen bryter ut i strömmar av mäktiga toner, liksom växer i storvulen skönhet vid varje nytt åhörande. Stenhammars intressanta pianokonsert numro 2, spelad av fru *Morales-Asplund* och Carl Nielsens karaktäristiska "Hanedans" fyllde resten av programmet.

Mindre Dramatiska teatern bjuder på ett spirituellt program, "Porträttet" av K. Sloboda, och har kanske därmed inaugurerat något av den teaterglädje, som kritik och publik lär vara i så stor avsaknad av här i Stockholm. Hur som helst, premiärkvällen kännetecknades av en munter stämning inför familjeinteriören med mannen, hustrun och vännen, allrahelst som hr *Winnerstrand* i vännens eleganta skepnad hade den tacksamma uppgiften att säga en hel del kvicka och träffande ting om det invecklade problem som heter erotik i äktenskapet. Rollen ligger särskilt väl tillrätta för hr *Winnerstrands* älskvärda resonnörtalang, han försummar ingen av dialogens nyanser — galanteri, ironi, sentiment, allt kommer i rätta sekunden.

Äntligen har också fru *Winnerstrand* fått stiga fram ur kulissmörkret och erinra publiken om att hennes talang lever. Hennes återgivande av hustrun äger smidighet och kultur, och får hon nu ligga flitigt i repertoaren, återkommer helt säkert även omedelbarheten, som i viss mån saknas här. Mannens litet vanskliga roll — en koleriker, som försummar hustrun för sina räntabilitetskalkyler — har i hr *G. Hillberg* en korrekt framställare. En något fantasifullare uppfattning skulle dock varit till gagn.

En *Armas Järnefelt*-konsert på Musikaliska akademien med en hel svit vokala kompositioner av konsertgivaren, gav vid handen att hr J. som romanskomponist äger en avsevärd fond av melodisk ingivelse och poetisk känsla.

Sångerna utfördes av den finska sångerskan fröken *Hanna Granfelt* med en välklingande sopran och fin uppfattning.

Komponisten skötte pianoledsagningen så konstnärligt, att det helt säkert vore en musikalisk upplevelse att få höra honom som självständig pianist. ARIEL.

Oscarsteatern har tagit upp den gamla hederliga Läderlappen, som fick ett ganska välvilligt mottagande. Rosalinda spelades av en ung tysk kamarsångerska *Elisabeth van Endert*, som var angenäm både att se och höra. Som hennes levnadsglada kammarjungfru uppträdde *Julie Winding*. Hon sjöng sina koloraturarior med stor bravur, men den danska accenten störde avsevärt det goda intrycket. Hr *Ottoson* var förträfflig som den festande äkta mannen och hr *Ringvall* en rolig direktör för det trevliga fängelset. Bland baletterna var en vals, dansad av Emy Agren och Kay Reimers, en verklig fröjd för ögat och en fin uppvisning av täspetsdans. R.

## Mina levnadsminnen.

(Forts. fr. sid. 1027.)

Manets åsikt om den konstnärliga uppfattningen må hava innehållit stora sanningar, men det är väl mycket begärt, att man skall anse hans eget sätt att måla för det enda saliggörande. Hans färg är varken ljus eller levande, men brutal och skrikande. Det ser nästan ut som om han hade tagit färgerna direkt från färgglådan, — och därtill en gottköpsfärgglåda och klistrat dem på duken.

Hans figurer äro blott antydningar av



Flyglar, Pianonon, Orglar fr. landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Östergatan 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsgat. 25.

## Engelska Papijljotter "LA REINE"

Skada ej håret. Enkla i användning. Förpackning om 4 st. (för vågor) eller 6 st. (för lockar)

Kr. 1:65



Drottninggatan 63 - Stockholm.  
Order till landsorten mot postförskott eller efterkrav.

## Chesebrough's Vaseline

OCHESS PREPARATER SÄSOM COLD-CREME, PARFYMERAD VASELINE, KAMFER VASELINE-CREME, ISKAMFER och MÅNGA ANDRA.

Gör huden fin och mjuk

Bemärk Klöverblad-Varum.

Värdefullt dietetiskt medel vid mag- och tarmsjukdomar.



Med framgång prövat å lasarett i Stockholm. Läkareutlåtande sändes på begäran. Kraftigt stärkande och lätt absorberbart även i svåraste stadiet av dålig matsmältning. Originalförpackning å 4:25 kronor på apoteken och i större sjukvårdsaffärer samt pr postförskott från Laktoproten, Stockholm Wa Rt. 809 13.

**OMEGA**

Världsmärket bland fickur.  
6,000,000 Omega-ur i bruk.

Trappstolen "STABIL"

lika bekväm som stol och trappstege är

Allas vän

och användes i alla hem, butiker, affärs- och andra lokaler.  
Trappstegar, Köksstolar, Strykbräden

Rönneådalens Aktiebolag,  
Tel. 38 Billinge. Tel. 38

MAN SKALL AKTA SINA KLÄDER OCH HÄNDER

JAG TVÄTTAR SJÄV MEN ENDAST MED MERKURTVÅL

**MERKURTVÅL**  
VIOLA  
GÖTEBORG

*Regina*

Förnämsta märke för vantar och strumpor.

Finnes i varje välsorterad manufaktur-, tricot- och kortvaruaffär.

Begär alltid

**MAIZENA**

Oöfverträfflig

såser, bakning, maizenagröt etc.

**Rapid-Borax**

Tillv.: A.-B. Oxygenol

vad man menar, skisserade framkastade tankar, som i liten skala skulle passa till illustrationer, då det alltid i dem ligger en antydning om en viss ögonblicksrörelse, men sedda i det kroppsstora pretentiösa format, vari de uppträda, endast göra intryck av slarviga, ofullbordade utkast. Han har velat, att konsten, efter som han uppfattade den, blott skulle bestå i en häntydning, vars vidare utförande åskådarens fantasi själv får ombesörja. »Ungefär så här kan man tänka sig att en människa ser ut» — ingenting vidare.

Han har bland andra en stor tavla, framställande en naken dam, som ligger stelt utsträckt på en säng — hon är kritvit i koloriten — och får en bukett, bestående av olika stora kulörta fläckar, sig presenterad av en negress, som är kolsvart. Det hela tycks vilja förkunna den sanningen, att det finns både svarta och vita människor, men det antydes icke, att såväl i vita som i svarta kroppar förefinnas skuggor och ljusverkningar. Antagligen har Manet, om han varit en inflytelserik lärare, ledsagat sina produktioner med åtskilliga förklaringar för att upplysa sina lärjungar om vad han ville och vad han strävade efter. Den, som icke är nog lycklig att hava hört dessa kommentarier, befinner sig också oförstående framför Manets målningar.

En särskild genre av den franska målarkonsten är bataljmåleriet, vartill Frankrikes senaste historia givit så många impulser. Så stora namn som Meissonier, de Neuville och Detaille hava för länge sedan nått svenska öron. På expositionen i år äro de alla representerade. Meissonier är, som bekant, nästan miniatyrmålare. Hans Napoleon till häst är i egen hög person endast ett par tum lång. Det erkända fulländade mästernskap, varmed de minsta detaljer i dessa små tavlor äro målade och hur högt de värderas, bevisa bäst de enorma summor, varmed de betalas. Konstnärerna kunna fördjupa sig i betraktandet av var enda liten dammig stövel och finna den beundransvärd, men det gör också intryck av, att det är alla dessa detaljer, som mest hava intresserat och sysselsatt den gamle berömda målaren. Varken genom karaktären hos figurerna eller tavlans handling väcker han så levande deltagande hos åskådaren som de långt yngre målarna de Neuville och Detaille. Av de Neuville ses på expositionen en tavla, som är den svenska allmänheten bekant genom åtskilliga reproduktioner. Han har kallat den »Les dernières cartouches». De Neuville har, åtminstone i denna tavla, något torrt och kolorerat i färgen, som icke verkar levande, men hans figurers rörelser och uttryck äro dess mer ögonblickliga och fängslande. Det är en tavla så gripande i sin sanning, att man icke genom någon predikan eller något föredrag kan få fram en starkare protest mot krigets fasor än just genom denna enkla framställning av fakta.

Detailles tavla »Une reconnaissance» framställer en gata i en fransk by. Det är en ljus höstdag, men det synes ingen av innevanarne ute på gatan. Mitt på gatan ligger en skjuten häst och bredvid den med ansiktet mot marken en ung tysk officer, som är skjuten i huvudet, där blodet rinner genom ett sår över det ljusa håret. Bakom den skjutna officeren kommer en avdelning franska soldater, som fråga en gosse om vägen där fienden dragit fram. Han pekar rakt ut mot åskådaren med armen i stark förkortning, och bakom honom titta spejande ansikten fram.

(Forts.)

F Pauli's

# OVICULA

(ägg)-tvål

mild  
behaglig  
uppfriskande



# ZENITHS

Gräddmargarin "Extramärket Zenith"

för matlagning och bak, och

Växtmargarin "Extra Växt"

för bordet,

äro marknadens förnämsta fabrikat.

**VOLTALITA**

PÅ ETT ANGENÄMT SÄTT

erhålles effektiv lokal uppvärmning genom våra elektriska kaminer med lysande värmelement. Förbruka endast 500 watt och kunna således inkopplas var som helst i boningsrum, där en förstärkning av temperaturen är önskvärd.

**ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA**  
STOCKHOLM

# Solidar Tvätt-Extrakt

Att tvätta hundar, fågelburar m. m.

Likasåväl som människan först med god omvårdnad och renlighet riktigt trivs, så även djuren. Verkligt välbefinnande hos djuren ernås endast genom renlighet, något som väsentligen befordrar den nytta och trevnad, som vi människor hava av dem. Till tvättning och badning av hundar är »Solidar» ett utomordentligt medel. Smuts och damm löses genast i en »Solidar-lösning» och låter sig lätt och enkelt spolas bort även från den tjockaste päls.

En fågel i en med »Solidar-lösning» rengjord bur känner sig behagligare och sjunger flitigare.



Solidar försäljes å 30 öre per paket.

Om Eder handlande icke försäljer Solidar, rekvirera då direkt från fabriken i Sundbyberg.

## EN OVANLIG KOMMITTÉ.

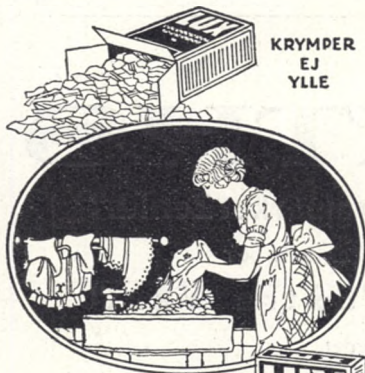


Ordföranden: Ja, mina herrar, av dagspressen ha vi ju sett, att kommittéer ej just åtnjuta det bästa rykte; man talar om kommittéraseri och att kommittéerna aldrig uppnå något resultat.

Det är därför med en viss stolthet jag tänker på vår prestation, då vi efter blott en veckas omsorgsfulla prov och undersökningar nu kunna formulera vårt betänkande:

Använd endast Pellerins margarin, som är lika välsmakande och närande men betydligt billigare än natursmör, vilket det dessutom överträffar i renlighetshänseende.

T&F



KRYMPER  
EJ  
YLLE

Har du något  
som du är rädd om,  
så tvätta det med

# LUX

(FRÅN SUNLIGHTFABRIKERNÄ)



**VIKING**  
GULDPLATERADE  
UR-KEDJOR  
VARAKTIGAST SMÅFULLAST  
BILLIGAST  
I parti hos Sveriges Ur-  
makare A.-B., Sthlm.



SY SJÄLVI  
FRU HIORTS MÖNSTERTIDNING  
Kan hjälpa Eder att få de bästa mönsterna.  
Prövningsnummer skickas gratis  
om ni skriver till  
FRU HIORTS  
MÖNSTERTIDNINGSPÄRLA  
MÄLMÖ

## Tapetkompaniet

levererar Eder



# TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvaliteter. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

## Lucia.

Av MATILDE SERAO.

Översättning av Ernst Lundquist.

(Forts.)

DE BETRAKTADE VARANDRA, OCH det låg liksom en rådplägnings i de talande blickar de växlade. Hon såg sig omkring, sänkte huvudet och nickade undergivet. Även Andrea kände sig beklämd. Han kastade ifrån sig sin chapeau-bas och förde handen genom sitt lockiga hår, som han brukade. Hon sträckte ut sin lilla fot, och dess spänne glittrade i solen.

"I dag är ni alldeles för vacker, rent av omotståndlig", sade Andrea med ett nervöst skratt.

"Jag har gjort stor toalett för Albertos skull; jag tycker inte om lyx, den tillfredsställer mig inte. Jag har inga anlag för fåfänga, som ni vet."

"Jag vet det, men jag tycker, att Alberto är enfaldig..."

"Säg inte så, signor Andrea. Stackars Alberto! Han är så olycklig."

"Ni förstår mig inte. Varför vill han, att ni skall klä er så där? Alla se ju på er. Är han inte svartsjuk?"

"Nej, det tror jag inte."

"Om jag vore er man, skulle jag vara alldeles vilt svartsjuk", utbrast han.

Lucia ryckte till och drog sig tillbaka litet. Men sedan smålog hon åter med detta uttryck av njutningsfull smärta, som var så bedärande.

"Jag skrämmer er alltid", sade Andrea i upprörd, klagande ton.

"Nej, jag förstår nog, att det är så ert sätt."

"Det är min natur. Ibland är det, som om blodet stockade sig inom mig. Jag får de vanvettigaste infall. Låt mig säga er allt. Om jag vore er man, skulle jag vara svartsjuk, ända till galenskap. Jag tror, att jag skulle kunna slå er, kväva er..."

Lucia slöt ögonen, liksom berusad.

"Låt mig tala", fortfor han flämtande, "låt mig säga er vad jag inte har vågat säga förut... jag vill be er om ursäkt... för den där kvällen... jag var brutal mot er. Kan ni förlåta mig?"

Han tiggde och bad, upprörd vid minnet av det våldsamma uppträdet.

"Ja", svarade hon, ett matt "ja", som kom efter någon tvekan.

"Förlåter ni mig verkligen?"

"Jag förlåter er. Tala inte om det vidare."

"Bara ett ord till! Har ni sagt något..."

"Till vem?"

"Till Alberto."

"Nej."

"Tack."

Hon steg upp; det var, som om en tyngd vältrats från hans bröst. De hade en hemlighet tillsammans, de kunde tala om den, utan att någon annan förstod dem, eller tänka på den och veta, att även den andra tänkte på den. Lucia vände sig om, skälvde till och frågade sedan:

"Och ni?"

"Vad?"

"Har ni talat om det?"

"Till vem?"

"Till Caterina, till er Nini."

"Nej, nej..." han var förvirrad.

"Ni kunde ha sagt henne det", sade hon långsamt, "ni, som älskar henne så högt."

"Det skulle ha gjort henne ont... och..."

"Gjort henne ont? För er skull kanske?"

"Nej, för er. Hon håller så mycket av er."

"Det är sant. Caterina är så innerligt god; hon har förträffliga egenskaper, om de också inte falla mycket i ögonen. Älska henne alltid, det förtjänar hon; älska henne av hela er själ. Före mitt giftermål trodde jag, att min kära Caterina, att min blida, älskliga väninna

## Vårt land är fattigt, skall så bli



för den, som guld begär.  
En främling far dock ej förbi,  
ty också han har hört att vi  
försälja i var by och stad  
Cloettas Guld-Choklad.

Dessert-Choklad  
och  
Praliner

# Cloettas

Guld-Choklad tillverkas i följande olika sorter: Fondant, Au lait, Noisette au lait och Noisette. Välkända i hela Norden sedan 50 år. Till salu överallt.

△

## WITT'S ORD

OM LILLE OLLES RESA



### 9. Det svarta fåret.

Och vi är på veg hem då sa tant att:

Du är familjens svarta får. Och jag skall två denna skymf från familjen. Och vi stannade en dag på ett ställe med många får. Och det sista av Viking gick åt.

För jag målade fåret. Det är förstört sa bonden. Nej sa farbror Lars på utrikiska för det är Viking. Jaså, Viking från Örebro, världens bästa skokrem jag är svensk fåret blir gratist.

Och familjen är räddad då sa farbror Lars du är en krona Olle. Der ser du att Viking är kend av alla svenskar som vill ha en bra balsam för huden.

Det var bra sagt för fåret skall ju bli skor när det ätits upp och då har det Viking på förskott, det är en afer att tenka på.

Vikingkrämens enastående, fullt vetenskapliga sammansättning är grundad på de mest ingående undersökningar över såväl lädrets byggnad och egenskaper, som av de olika ämnernas inverkan därpå. Den tillverkas av de skickligaste fackmän i modernt inrättad specialfabrik.



### LEVYS LAVENDELTVÅL

kan icke överträffas.

Tillverkare: A.-B. ALBERT LEVY,  
M A L M Ö.



var olycklig. Hon älskar er över allt i världen; gör henne lycklig..."

Caterina kom nu fram till dem, litet andfädd, och smålog mot dem.

"Ha ni väntat på mig? Har du varit här länge, Andrea?"

"Nej, bara en liten stund."

"Har ministern talat med dig?"

"Ja, han sade mig en ståtlig komplimang."

"För säden?"

"Nej, för vinet."

"Och för hönsen?"

"Nej, jag gick inte med ner. Vad har du haft för dig, Nini?"

"Vi ha pratat en hel hop, men utan att komma till något resultat. Det värsta är, att det blir sammanträde varje förmiddag."

"Huru länge?"

"Jag vet inte... åtta à tio dagar."

"Det är odrägligt, Nini. Men du är så snäll och tålig."

"Vi sutto just och pratade om, att du är en ängel, som förtjänar att älskas och tillbedjas", sade Lucia.

"Att du är en ängel, som förtjänar att älskas och tillbedjas", upprepade Andrea mekäniskt.

2.

FURSTINNAN CARACCILO FÖRDE ordet; det var hon, som gjorde så mycket för de fattiga, både barn och ålderstigna. Hon satt där i Maria Carolinas salong, där fruntimmersjuryn höll sina sammanträden. Det var över hennes person en blandning av furstlig stolthet och älskvärd godhet; hennes ansikte var blekt, och hela hennes gestalt hade det förföriska behag man vanligen finner hos kvinnor, som ha älskat och som ha velat behaga den älskade. Nu hade hon lämnat sina fattiga och sina barn för andra barn. Dessa trettio damer hade med acklamation valt henne till sin ordförande. Det fanns blott en enda man bland alla dessa damer, sekreteraren, en professor i pedagogik, en närsynt, skalig, konfys, fullkomligt oskadlig figur.

Juryns damer sutto i en cirkel. Där funnos de mest olika typer. Från Napoli hade det kommit tre tyska lärarinnor: en lång och mager, tegelröd i ansiktet, med håret i ett grönt nät; en gammal, fet, rödbrusig och svartklädd; den tredje såg ut som ett träbeläte med vaxhuvud. Alla tre hade glasögon med guldbågar, skinnväskor, anteckningsböcker och resehandböcker. De talade ivrigt tyska sinesmellan; träbelätet sade oupphörligt: *jawohl*. Vidare pensionsförestånderskor från Caserta, Capua, Santamaria och Maddaloni, alla mycket utstyrda, med en mängd värdelösa nipper, svarta sidenklänningar, krås och ljusa handskar. Ett par skollärrarfruar, fula och illa klädda, sådana som sköta skolan, barnen och hushållet på en gång, bleka, med infallna bröst och utstående magar. Slutligen ett halvtjog förmögna damer från trakten, av lantadeln eller lantbourgeoisien, hustrur till godsägare eller ämbetsmän, med stela, uttråkade ansikten och toaletter från Napoli; damer, som hade kommit dit av ärelystnad, men som djupt ångrade sig, att de låtit narra sig till det.

Till de notablaste räknades överstens hustru, grevinnan Brambilla, ung och frisk med blixtrande ögon och snö vitt hår; den berömda skaldinnan Niva, liten, smärt och ytterst elegant; hustrun till Santamarias deputerade, en lugn och allvarlig författarinna med bruna, tankfulla ögon. Alla dessa damer betraktade varandra nyfiket, men bemödade sig, att det ej skulle märkas, och pratade om strumpstickning, broderade linnen och konsten att laga felb.

(Forts.)

# JUMPERS

I  
SILKE OCH YLLE

## J. F. HOLTZ

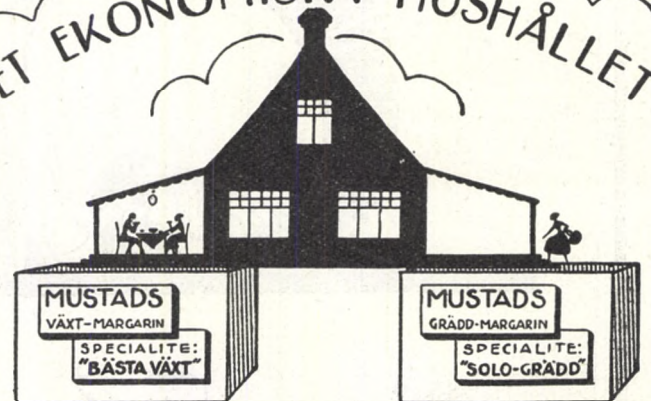
H. M.  
DROTTNINGENS



HOF-  
LEVERANTÖR

STOCKHOLM

### DET EKONOMISKA HUSHÅLLET



### VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

### Vår mycket omtyckta "3/4 kg. ask"

Choklad  endast  
Konfekt 5 kr.  
Marmelad per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.

PERCY F. LUCK & Co.

## GISLAVEDS GALOSCHER



Hållbara  
Eleganta  
Bästa passform.

I PARTI HOS: LUBLIN & Co., AKTIEBOLAG, STOCKHOLM



Ni behöver varken vara rädd för bläst eller kyla, Ni undviker sprickor och ojämnheter, om Ni använder

### CRÈME SIMON

Dess sammansättning bevarar huden fräsch, fin och glänsande.

PUDER OCH TVÅL  
J. SIMON & Co, Paris

# Oatine

Vill Ni skydda huden eller bevara den ungdomlig och smidig, så rengör huden med *OATINE* som är ett enastående medel. Tvål och vatten irriterar huden och gör den torr, den blir ofta grå, rynkig och grov, men *OATINE* icke blott helar och när huden utan bildar också ny frisk, sund hud, om ni använder denna creme var dag. Och genom åren bevarar ni ett ungdomligt och vackert utseende. Fås överallt. Skriv eljest till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel Köpenhamn.

## Colgate's Tanderème



**A**tergifver tänderna deras naturliga hvithet. Innehåller icke skadliga beståndsdelar.

## IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 101. Undertecknad anhåller härmed vänligen om upplysning var valnötsdekokt kan erhållas.

B. W. Arild.

Valnötsdekokt erhåller ni genom att sätta er i förbindelse med Fru Signy Hellström, Ramnäs.

N:r 102. Vad skall jag ta mig till mot tjocka och svullna ben? Det är inte någon sjukdom. Men benen svullna, helst under sommaren och jag blir så trött. Är massage bra? I så fall hur ofta? Har sett annons om avmagringspiller. Äro de bra? Tacksam för hjälpsamt svar är

Pernumerant.

Om benen svullna och ni känner er onaturligt trött bör ni tala vid en läkare även om ni annars inte känner er sjuk. — Det onda kan möjligen komma av att ni ej tål att begagna *lägskor*. En gymnastikrörelse, som jag skulle vilja anbefalla, är följande. Lagg er på ryggen på golvet med armarna i sidorna, höj benen rätt upp i luften utan att röra överkroppen, håll dem i luften medan ni räknar till 20 och sänk dem sakta rakt ned. Upprepa rörelsen 10 gånger å rad och utför den varje dag. Sköt er för övrigt förståndigt, bada och vila och tag måttlig motion.

N:r 103. Av naturen har jag en rätt skaplig hy, men sedan ett halvår tillbaka har den blivit så torr. Jag läste i en tidskrift att vatten för ansiktet helst helt bör undvikas och att man i stället bör använda ett gott toalettwater. — Jag har nu dagligen några månader varje afton tvättat ansiktet med fru Zandéns lavendeltinktur och omedelbart efteråt baddat på med Velvet Complexion. Min fråga är nu: Är detta i längden skadligt för hyn — min man påstår nämligen detta — eller kan jag tryggt hålla på härmed? Ännu har jag ej märkt någon förändring i hyn, vare sig till det bättre eller sämre, det enda jag lagt märke till är att hyn på dessa månader blivit ljusare och mer och mer förlorar sin rodnad. Min man påstår att jag om en tid till straff för min fåfänga får en uttorkad och slapp ansiktshud m. m. i den vägen. — Jag vore nu ytterst tacksam att kunna visa honom "svart på vitt" på om han har orätt. — På förhand bedjande om ursäkt för det besvär jag vållar.

*Ej enbart fåfäng 27-åring.*

Tro ej dem, som avråda från att använda vatten att tvätta ansiktet med. Det är ju ett av naturen anvisat medel, och intet konstlat sådant kan ersätta detsamma. Huvudsaken är att hålla huden och porerna rena, och därför bör man varje afton väl tvätta ansiktet i tvål och *varmt vatten*, så att allt under dagen hoppat damm avlägsnas. Huden kan nog sedan kännas torr, men därför bör man efter tvättningen massera den med någon god hudcrème, varav man endast behöver taga helt litet för att huden skall kännas smidig. Se vidare sv. på frågan 91. — På morgonen behöver ni däremot ej tvätta hela ansiktet, blott ögon, näsa och mun samt om ni så vill lätt pudra med rispuder. Men torka av det överflödiga pudret efteråt, så att ni inte ser "mjölig" ut. Sköter ni er hy på detta sätt och är ihärdig därmed kan ni bibehålla den friska ända till en långt framskriden ålder.

N:r 104. Det är så att jag under förra sommaren fick många bruna fläckar, liknande leverfläckar, i ansiktet. Under vintern försvinna de nästan, men nu på sommaren återkomma de. Finns någon hjälp för dylika fläckar?



"Lova mig att du vill försöka Sanatogen för dina nerver!"

För många människor, som kände sig svaga och trötta, var det en riktig vändpunkt i deras liv den dag, de började använda Sanatogen, i det deras ångslan för att nerverna skulle förstöras helt och hållet försvann och de kände sig såväl fysiskt som psykiskt återställda.

Skådespelaren Herr Gösta Ekman, Stockholm, skriver:

"Edert preparat Sanatogen har av mig använts o. befunnits vara kraftstärkande, varför jag på det varmaste rekommenderar detsamma."

Såvida Ni är i behov av Sanatogen, uppskjut då icke användandet, utan genomgå genast en kur!

Fås på alla apotek och i drogfaffärer.

## SANATOGEN

### BÄSTA MEDEL FÖR

### LÖDNING I HEMMET

AR

## CITO

Finnes i varje järnhandel.

Från Ystad till Haparanda användes **Yvytvål.**

Säljes i varje välsorterad Parfym- och Herrekliperingsaffär.

**Österlin & Ulrikssons**  
Kem. Tekniska Fabrik, Ystad.

## Amarant Cold-Cream

Tillv.: A-B Oxygenol

## EN KOPP HULTMANS RENA CACAO

är det bästa på hela dan!



## Solo-Kaffe

från

Aktiebolaget Malmö Kaffe Kompani

är det bästa

## Java-Kaffe

En alltid välkommen  
**JULPRESENT**

är en flaska

**ESTERIA-PARFYM**

Framställes i sex olika blomdofter, nämligen Viol, Liljeconvalje, Syrén, Rose, Reseda, Hyasint. Finnes artikeln ej å Eder plats, rekvirera direkt från oss, med angivande av vilka dofter som önskas. Pris Kr. 2:— pr st., 3 fl. portofritt. Obs. det enastående billiga priset.

Knut Lundqvists Tekniska Fabrik  
Växjö

## Colman's Mustard



Engelsk senap  
i pulver.

Röres ut i kallt  
vatten med tillsats  
av socker  
(ev. även salt)  
efter smak.

OBS! DEN GAMLA VÄLKÄNDA  
BRANDGULA ETIKETTEN

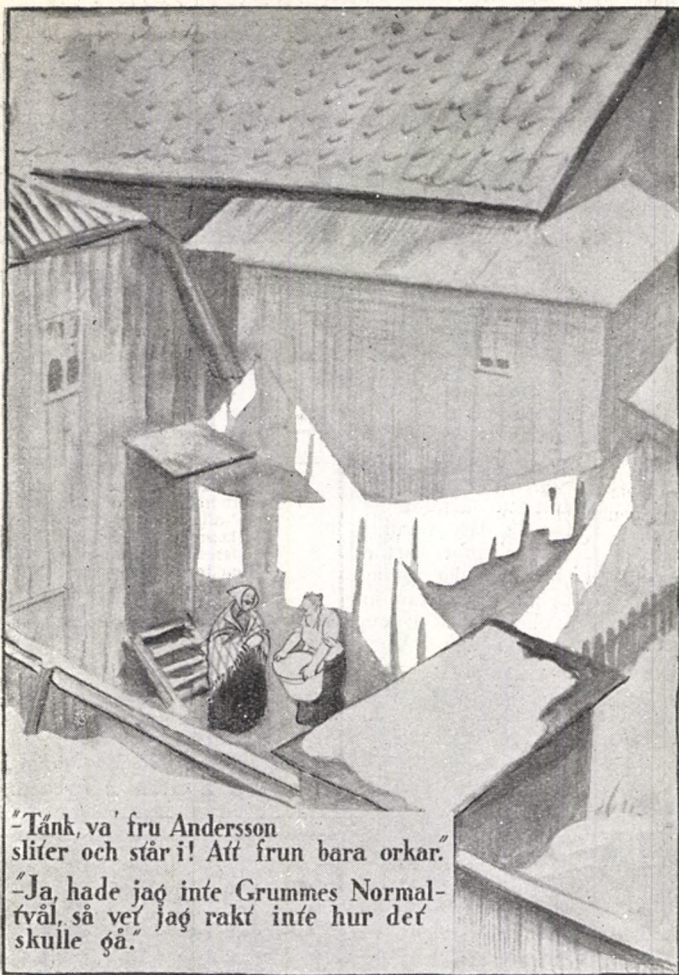
Repr.: GUST. F. BRATT & Co., Göteborg

Öfva  
HÖRA



Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON**, som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örats olika hörselkraft. Förordad av öronspecialister. Oumbärlig för lomhörda i kyrka och teater. För efterrapningar varnas.

**Öronmassageapparaten MASSACON** botar susning för öronen. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i S:t Louis och den Engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t Ankedrottningen av England och Prins Carl av Sverige. Begär katalog och intyg. Ensamförsäljare för Sverige: MALMÖ BANDAGE ETABLISSEMENT, Per Vélje 3gatan 9, MALMÖ 1. — Telefon 49 75



"Tänk, va' fru Andersson  
sliter och står i! Att frun bara orkar."

"Ja, hade jag inte Grummes Normal-  
tvål, så vet jag rakt inte hur det  
skulle gå."

### Aluminium kokkärl äro bäst och billigast i längden.

Rosta ej, flisa sig ej som emalj, äro ej hälsofarliga och behöva ej  
dyr årlig förtenning som kopparkärl, prydliga, spara bränsle, lätta att  
hålla rena.

Köpas bäst hos Specialaffären Aluminium Kompaniet, Anker & C:o.  
Mästersamuelsgatan 9 (mitt emot Röda Kvarns utgång), Stockholm.  
Rikst. 15 25. Till landsorten fraktfritt pr efterkrav. Sthlmstel. 23 142.



### Blomsterlökar

direkt från Holland  
till odlingspris.

ILLUSTR. KATALOG GRATIS.

### E. H. KRELAGE & SON

Etabl. 1811 HARLEM (Holland) Etabl. 1811

### Barn med dålig mage

behöva en kraftig och sam-  
tidigt lättsmält kost. Utmärkt  
är det högt ansedda



TRADE MARK

### NESTLÉ'S BARNMJÖL

som kokat i vatten giver en utmärkt föda. Om man an-  
vänder **Nestlémjölet** som tillsättning till mjölk,  
så gör det mjölken lättsmält och förebygger ofta de  
under sommaren så gängse mag- och tarmdiarrhéerna.

Kan jag själv behandla mig med  
något medel?

J. J.

Ett medel som brukar hjälpa  
mot bruna fläckar i ansiktet är  
följande: 20 gr. lanolin, 20 gr.  
vaselin och 10 gr. 12 %-tig väte-  
superoxid. Salvan ingnides på  
fläckarna på aftonen sedan ni  
tvättat er med varmt vatten. På  
morgonen avtorkar ni salvan med  
renad vadd. Salvan får ej kom-  
ma åt ögonbryn och hår, enär den  
är starkt blekande. Efter sex  
dagar göres uppehåll några dagar  
för att ej huden skall ta skada,  
och så börjas behandlingen igen.

N:r 105. Min lilla sjuårings  
korta, ljusa silkeshår ligger som  
en vågig krans kring huvudet.  
Det ser täckt och barnsligt ut —  
ännu medan tösen är liten. Men  
då håret ej tycks vilja bliva var-  
ken längre eller tjockare, blir jag  
kanske tvungen klippa det med  
risk att få det både mörkare och  
strävare samt alldeles rakt. Finns  
något bättre sätt att befördra här-  
växten? Tvättning och borst-  
ning användas flitigt.

Anna.

Tvättning och borstning är  
både bra och nödvändigt för  
håret, blott det sker med måt-  
ta; för mycket därav skadar mer  
än det gör nytta. Som jag kan  
förstå har er lilla flicka särdeles  
vackert hår. Därför bör det ock-  
så behandlas med försiktighet.  
Borsten som användes skall vara  
ganska mjuk och borstningen ut-  
föres varsamt. Tvättning av hå-  
ret hör ej företagas mer än högst  
2 gånger i månaden, såvida håret  
ej särskilt varit utsatt för smuts  
och damm. Se noga efter om  
håren klyva sig i spetsarna. I så  
fall måste den kluvna biten klip-  
pas bort. — Ni kan ej beräkna att  
håret alljämt skall behålla den  
ljusa färgen det har nu, men na-  
turligtvis dröjer det ännu många  
år innan det mörknar märkbart.

För att befördra hårväxten  
bör ni emellanåt ingnida i själva  
hårbotten litet svavelpomada.  
Isynnerhet efter tvättningen se-  
dan håret är torrt ingnider man  
denna pomada men ser till att  
ej själva håret får med därav.  
Därför tar man ytterst litet åt  
gången på fingertoppen och gni-  
der vid hårrötterna.

N:r 106. Då jag lärt mig upp-  
skatta Iduns Skönhetsinstituts råd,  
ber jag er ge mig ett recept på ett  
gott hårvatten med frisk, angen-  
äm doft och med fett.

"Tjockhårig".

Här ett recept, som brukar vara  
välgörande: **Hårvatten:** 15 gr.  
ammoniak; 2,5 dcl. renad sprit; 7  
gr. svavelblomma; 7 gr. fosfor-  
syrad kalk; 15 gr. kinabarktink-  
tur; 60 gr. glycerin. I stället för  
sprit kan man ta eau de cologne  
och om man tycker det blir för  
fett kan man minska på glycerin-  
en. Hårvattnet drypes genom  
droppkork över håret och ingnides  
i hårbotten med massage  
några minuter. Användes 2 å  
3 gånger i veckan.

N:r 107. Bästa Skönhetsdok-  
torn! Jag skulle vara eder så  
tacksam om ni ville ge mig ett  
råd hur jag skall kunna få bot  
för min förfärligt feta hud, och  
på samma gång frågar jag om  
det finnes någon möjlighet att av-  
lägsna stora öppna porer under  
nåsan, så att jag på detta ställe  
kan bli fin och vit?

Paula.

Ni måste varje afton noga tvät-  
ta ansiktet med varmt vatten och  
tvål för att hålla huden och de  
stora porerna rena. Sedan an-  
siktet är torkat inmasserar ni lit-  
tet hudcrème, t. ex. citronduder-  
me, på så sätt, som står beskrivet  
i sv. på fr. 103 och 91 om hyns  
skötsel i allmänhet och ansiktets  
massage.

N:r 108. Ber eder benäget  
upplysa mig huruvida medlet i sv.  
på fr. 44 i n:r 25 av Idun galler



Aktiebolaget

### Stora Essingens Ångtvätt

Första klass Tvätt- & Strykinrättning

TELEFONER:

H. M. Konungens Hovleverantör

Leverantör till:

H. K. H. Hertigen av Nerike  
H. K. H. Hertigen av Södermanl.

Riks Stockholm n:r 16 42

Riks Stora Essingen n:r 12  
St.-Tel. Stora Essingen n:r 12

### Hushållstvätt - Herrtvätt - Gardintvätt -

utföres förstklassigt o. under ansvar att endast 1:ma tvättmedel användas.



Titta noga  
på detta Troll



DET KAN EJ NOG OFTA UPPREPAS

ATT

Arboga ALFA KO Margarin  
ÄR MARKNADENS FÖRNÄMSTA



### SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS

torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet Billiga, hållbara, lätta att förvara och  
enkla att anrätta. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen  
ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig  
fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning med-  
följer varje kartong. Finnas i varje välsorterad speciariäffär

OBS.! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

### Leo-Piller

äro framställda i samråd med  
framstående specialister i mag-  
och tarmsjukdomar. Användes  
av läkare samt på sjukhus och  
kan tryggt rekommenderas som

ett utmärkt  
avföringsmedel

Fås å alla apotek.  
Tillverkas av

A.-B. LEO, Helsingborg.

### Björkboms Maltextrakt

är ett utmärkt kraftnäringsmedel för  
barn, sjuka och konvalescenter.

Maltextrakt med kalk  
har särskilt visat sig lämpligt som bote-  
medel mot eng. sjukan.

Maltextrakt med järn eller järn och  
kina är ett utmärkt medel vid blod-  
brist och allmänna svaghetsstillstånd,  
då järn erfodras.

Obs.! Detta järnmedel är ej stop-  
pande och ej skadligt för tänderna  
och dessutom välsmakande och håll-  
bart. Fås på alla apotek.

Björkboms Maltextraktfabrik är flyt-  
tad till  
apoteket "LEJONET" i Malmö.

Använd alltid

FLORODOL-  
TVÅL

Erkänd överlägsen alla  
in och utländska medtäl-  
lare.



Av SANGALLA the

rekommendera vi  
våra kända märken

"PEKOE SOUCHONG"

"IMPERIAL"

"ORDINARY"

i originalförpackningar.



PERCY F. LUCK & Co.

# LEVNADSTOLKNINGAR

**GRATIS ÅT ALLA SOM SKRIVA GENAST!**

Den berömda amerikanske astrologen Prof. Roxroy, har ännu en gång beslutat sig att uttala gratis här i landet från sitt kontor i Holland, såsom bevis på sin förmåga, ett antal provtolkningar.

Professor Roxroy är så väl känd här i landet, att han knappast tarvar någon introduktion från vår sida. Hans förmåga att tyda människors liv, vad avståndet än må vara, påstås vara alldeles otrolig.

I Augusti 1913 förutspådde han på ett tydligt sätt den stora krisen och underrättade alla sina kunder att en förlust i kungliga kretsar skulle år 1914 komma att drabba flertalet av Europas krönte huvuden.

Till och med andra, mindre ryktbara astrologer, bosatta i andra länder, hylla honom såsom deras mästare och tråda i hans fotspår. Han utpekar för Eder vad Ni duger till, och vad Ni bör göra för att lyckas här i livet, nämner Edra vänner och ovänner samt beskriver de goda och de onda perioderna i Eder levnad.

Hans tolkning av gångna, nu inträffande samt kommande händelser torde förvåna, men även hjälpa Eder.

Herr Paul Stahmann, en erfaren astrolog, bosatt i Ober-Nieuwsadern, Tyskland, skriver som följer:

"Det horoskop, som Professor Roxroy utarbetat för mig, är fullkomligt sanningsenligt. Det är ett med stor skicklighet och samvetsgrannhet utfört arbete. Då jag själv är astrolog, har jag kunnat kontrollera hans planetiska kalkyler och indikationer, och kan intyga att hans arbete är i varje avseende korrekt, och baserat på de allra nyaste principer."

Om Ni önskar begagna Eder av denna specialloffer samt skaffa Er en tolkning av Eder levnad, behövs Ni blott skicka Edert fullständiga namn med adress, jämte datum, månad och år, för Eder födelse samt Eder födelseort (alltsammans tydligt och klart skrivet). Nämna även om Ni tituleras Herr, Fru eller Fröken, samt angiv namnet på denna tidning. Pengar behöva ej skickas, men om Ni har lust så kan Ni bifoga Kr. 1:— (i Ert eget lands frimärken eller bankosedel) för att täcka porto och kontorskostnader. Adressera Edert brev till ROXROY, Dept. 4707 B., 42 Emmastraat, Haag, Holland. Obs! Portot till Holland är 40 öre.



## Den absolut bästa

### Syster Ellas Särvalva

är ett på fullt vetenskapliga grunder sammansatt medel, bestående av anti-septiska, bakteriedödande och läkande ämnen.

Förebygger blodförgiftning, oersättlig vid bränn- och kylskador. Lindrar smärtor och utdriver föroreningar. Ypperligt medel mot hämorrhoider. Ersätter de besvärliga omslagen med blyvatten och Burows lösning. Syster Ellas Särvalva står utan konkurrens och är det bästa hittills kända verksamaste och mångsidigaste hud- och sårmedel. Finnes hos alla Apotek, Sjukvårds-, Färg- och välsoorterade Viktualiehandlare.

A.-B. PARFYMERI LOUISE, STOCKHOLM.



Vänd Eder vid behov av gravering till  
**FRODINS GRAVRYFFÄR**  
Mästern Samuelsgatan 36, Stockholm.  
där Ni får affärsgill, schabloner, skyltar, monogram, inskriptioner, m. m. billigt och elegant utfört.

Försilvring och förgyllning.  
Stockholmstel 18 113.  
Telefoner: Sundbyberg 771.  
Aberopa denna annons vid beställning.

**FABRIK 44 IDOL GISLAVED**

Alltid lika fraiche och ungdomlig  
Ja, crème amoureuse o Idols övriga skönhetsmedel ha er förunderlig verkan.

Aven direkt från fabriken.

**PETRIS**  
ängpreparerade  
havregryn och havremjöl  
Naturläkekonstens yppersta hjälpmedel.  
Läckra och hälsosamma.

**NORMANS**  
INKOKNINGSSAPPARAT och BURKAR  
TILL BILLIGA PRISER  
TEGNERSGATAN 23 ODEGATAN 41

**PRAKTISK NYHET!**  
SÄRDELES LÄMPLIG PRESENT

BRÖDBRÅDET "IDEAL"  
Bör ej saknas i något hem  
Sändes mot postförskott till följande pris:  
av Ek. Salmvådnö 12.—  
Björk 10.—  
REKVIRERA FRÅN TILLVERKAREN  
AXEL JOHANSSONS MÖBLERINGSÅFFÄR  
Falun Tel 207

# VICTORIAS LAVENDEL TVÅL

FÖRNÄMSTA I SVERIGE

små bruna fläckar eller endast större över hela ansiktet? — Har fått små bruna fläckar, något större än fräcknar på högra kinden och även på armarna. — Vad skall jag använda mot fräcknar? Har försökt med glycerin, borax och citron men fräckarna försvinna ej.

M. C.  
Medlet i sv. på fr. i n:r 25 gäller för både små och stora bruna fläckar samt även för fräcknar. Följ noga föreskriften, som upprepas i sv. på fr. 104.

N:r 109. Efter att i min ungdom haft den bästa hy har jag nu vid 45 års ålder angripits av finnar och fnassel och är därför så gott som ständigt narig. Finns något medel att stärka huden och om möjligt taga bort finnarna. För ett beprövat medel eller råd är ingen mera tacksam än

Gamla kontorsrättan.  
Bäst att intaga något blodrenande medel för finnarna, t. ex. järnpiller och samtidigt använda följande medel mot finnar: 3 gr. utfälld svavel; 3 gr. kamferintinkt; 110 gr. rosenvatten. Något härav uthålles i en liten skål och finnarna tvättas ett par gånger om dagen med renad vadd, doppad i vätskan. För övrigt bör ni varje afton sköta er hy såsom beskrives i sv. på frågan 91.

N:r 110. Ständigt besvärat av synnerligen svåra finnar i ansiktet och på halsen, vore jag tacksam få veta något beprövat och verkligt bra medel för att råda bot på detta onda.

30-årig fru.  
Se föregående svar.  
N:r 111. Är Trianonpasta ett tillförlitligt medel mot generande hårväxt? Blir huden förstörd av att stryka på vätesperoxid? Så finnes det något som heter Capilator. Kanske det är bättre? Har använt Trianonpasta ett par gånger men tycker att det blir svart efter. Har också blivit så nervös. Kan det bero av pastan?

Bekymrad.  
De preparat ni omnämner kunna ju vara användbara för slemmig hud men de kunna också vara rätt riskabla då man ej vet vad de innehålla. Om ni blivit nervös, så kanske det beror på att huden blivit irriterad av de medel ni använt. Här ett medel för generande hårväxt som ni själva kan bereda. 3½ gr. osläckt kalk och 7 gr. soda blandas väl med 28 gr. skirat svinister. När salvan blivit smidig förvaras den på burkar. Litet av salvan utbredes på de åsyftade ställena och får sitta i 5 à 10 min. då den skrapas bort med en slö kniv, t. ex. en fruktkniv. Behandlingen måste upprepas vid behov. — Angående vätesperoxiden användes den endast i blekande syften och då endast i 10 à 12 %-tig.

N:r 112. Då jag blir upprörd eller anstränger mig på något sätt rodnar jag ej över hela ansiktet som människor vanligen göra, utan jag blir fläckvis röd, på båda sidor av halsen, under ögonen och vid tinningarna. För övrigt är jag alldeles gulblek. Är ej sjuk men av mitt arbete mycket bunden inomhus. Kan min åkomma bero på brist på motion eller möjligen på något sjukt i blodet?

Anna-Karin.  
Obehaget beror nog både av brist på motion och på dålig ämnesomsättning. Försök att stiga upp om morgnarna 10 min tidigare och utför en 5 à 6 gymnastiska förelser under djup andning framför öppet fönster. Om ni är ihärdig härmed och aldrig försummar er lilla morgongymnastik blir blodcirkulationen bättre och ni får njuta av ökat välbefinnande. Vidare bör ni föra förständig diet, se till att ni får avföring varje dag och för övrigt sköta er med så mycket motion i det fria ni kan samt regelbundet ba-

da, antingen kar- eller simbad. Daglig tvättning över kroppen med kraftig torkning efteråt befordrar också blodcirkulationen.

N:r 113. Vill Fru Skönhetsdoktorn vara vänlig och svara mig på följande frågor? Hur skall jag bära mig åt att få in axelbladen och i stället få ut bröstkorgen? Jag har läst svaret på frågan 24 i n:r 11 men förstår ej rätt vad det är, som skall pressas mot halsen och bröstets muskler.

Dum-Jöns.  
Vid genomläsandet av sv. på fr. 24 finner jag att det är ottydligt formulerat. Samma står än en gång i sv. på fr. 100, där det är bättre uttryckt. Svaret på er första fråga blir endast: Försök!  
N:r 114. Har för ett par månader sedan fått en värta under nästippen. Har ju läst förtur i Idun om ett medel mot värter, men vågar ej använda det förrän jag får höra vidare. Vårten är sårig i toppen eller gulaktig som om det vore var i den. Vore mycket tacksam för snart svar.

35-årig fru.  
Jag råder er att gå till en läkare och tala med honom om värtan. Så länge den är sårig och narig kan man ej tillgripa de omskrivna medlen.

N:o 115. Hur skall man få vackert formade ben? Jag har anlag för att få tjocka fotleder och vill gärna motarbeta detta. Kan man själv genom dagligen upprepade gymnastiska rörelser ge benet dess rätta form? Har för stor fot för att kunna ha låg klack.

Benen kunna näppeligen omformas. Men om de äro tjocka kring fotlederna och det möjligen beror av svullnad råder jag er att begagna stadiga kängor i stället för skor. — En gymnastisk rörelse ni kan utföra är den som står beskriven i sv. på frågan 102. — Beträffande en stor fot, behöver den ej se större ut om klacken är av medelhöjd, blott kängan för övrigt sitter väl och är välgjord.

N:r 116. Vore tacksam om ni ville yttra er om, huruvida Lockhårvattnat Duchesse, som står annonserat om i Idun under "Syster Ellas Skönhetsvård" ej på minsta sätt är skadligt för håret och om det verkligen medför resultat.

Reflektant.  
Har ej prövat det omnämnda lockvattnet. Antar att det ej är skadligt för håret och ni kan ju försöka det för att se resultatet. — Ett s. k. lockvatten, som ej innehåller något skadligt för håret, är följande: 7 gr. karagenmossa; 14 gr. millefleurextrakt; 2½ dcl. eau de cologne; 2½ dcl. fläderté. Mossan lägges över natten i det förut tillredda och varma flädertéet, silas sedan ifrån och de övriga ingredienserna tillsätts. Härmed fuktas hårslingorna innan de uppläggas på papiljotter.  
Fru Skönhetsdoktorn.

**BREVLÅDA**  
RED:s BREVLÅDA.

Arbetande kvinna. Kan ej användas.  
Gunnel Birck. "Så typiskt trist och opersonligt", för att låna en rad ur Edert manuskript.

R. B.—n. En känslig liten dikt, men vi måste avböja att införa den till följd av bristande utrymme.

Nemo. Dikten är ej öaven i vissa delar. Men mot slutet brister det både i fråga om poetisk flykt och god formgivning.

Vägfärande fru. Papperskorgen tackar.  
Lucia. Saknar icke ansatser, men därvid stannar det också.

**SPRINGMADRASSER**  
A.-B. SKANDINAVISKA SÅNGRESÄRFABRIKEN KARLSTAD  
RIKSTELEFON: 344.

Nutidens populäraste Resärmadrass. Ytterst billig. Begär vår senaste prislista. Obs! Stor prisnedläggning.  
A.-B. Skandinaviska Sängresärfabriken  
Tel. 344. Karlstad. Tel. 344.

**VITRUMS FERROL**  
är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.  
Tillverkas å  
**APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM STOCKHOLM**  
Originalflaskor om 500 gram. Finnes å alla apotek.

**GRATIS**  
Imponerande 4-färgsprov om 14 stora sidor av  
**JULSTÄMNING**  
och våra 17 övriga Jultidningar.  
NYA AGENTER, även kvinnliga, antagas å varje plats. Rekvisera prover och agentvillkor i dag.  
**Åhlén & Åkerlunds Förlag**  
STOCKHOLM

**Lampskärmar**  
monteras fort och billigt.  
A. T. 209 47. Stockholm.

**Svält ej**  
Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

**Babyutstyrslar,**  
Vackra och välsydda av finaste tillbehör ..... Kr. 10.50  
Lakan och örngott ..... " 8.—  
Dopklänning och mössa ..... " 6.—  
Mönster medföljer.  
Dagmar Jacobsons Vitvaru- och Linne-sömnadsaffär, Borås.

**Nationaldräkter**  
materiel, detaljer, strump, på best., frågar besv. mot dubbel porto. Svenska Nationaldräkter, Idung, 5, n. b., Sthlm. OBS! Beställ i tid till jul!

**För den nyfödde!**  
Provkartong med komplett, fin, välsydd utstyrsel, praktisk stor modell Kr. 15. D:o elegantare med mössa Kr. 19. Extra elegant Presentkartong Kr. 25. Eng. blöjor och gördlar alltid å lager. Obs! Affären 10-årig.  
Fru CASPERSSON, Örebro.

**Damer o. Herrar**  
som vilja mot god provision sälja nyttiga och välgjorda artiklar torde tillskriva "Energi", Svenska Telegrambyrå, Göteborg. Endast på ordentliga personer reflekteras. Aberopa denna annons.

## LEDIGA PLATSER

### God flicka

av s. k. bättre familj, 23-33 år, behaglig m. fördel. y., hushållskunnig, kristligt sinnad, frisk och glad sökes o. önskas så gärna att enl. närmare överensk. gm. brev nu el. framdeles förestå ung mans nya hem. Annan flicka än enl. ovanst. torde icke svara. Foto önskas med ansökan. Sign.: "Vesterbottning K. S." Iduns exp.

### Villig, ordentlig flicka,

kunnig i sömnad och ett hems skötande samt något i matlagning, får plats i början av november i tre personers hushåll, att tillsammans med husmodern sköta ett lanthem. Familjemedlem. Eget rum. Svar till "Snarast möjligt", Iduns exp. f. v. b.

### Finnes det någon

hushållskunnig, enkel och allvarlig bildad flicka omkring 30 år, som mot fritt vivre vill komma till Ånkefru i modern, bekväm villa på landet; 10 min. från järnvägsstation, för att tillsammans med henne sköta hem och hushåll för dem båda (ej skurning och tvätt). Svar till "Friduult hem", Iduns exp., Stockholm f. v. b.

### Befattningen som köksförestånderskans närmaste biträde

vid Östersunds hospital kungöres härmed till ansökan ledig. Befattningen, som är en ordinarie statstjänst, tillsättes på förordnande på tre år samt därefter, om vederbörande visat sig för befattningen lämplig, genom konstitutorial. Begynnelselönen 900:— kr. slutlönen 1,380:— kr. jämte dyrtidstillägg efter särskilda bestämmelser, bostad, tvätt och tjänstebeläddning; 15 dagars semester årligen. Ansökningar åtföljda av åldersbetyg, läkarebetyg, avskrift av tjänstebetyg samt fotografi insändas före den 1:a nästkommande november till Hospitalskontoret.

### Föreståndarinnens befattningen

vid Vänersborgs barnhem (barnkrubba) ledig att tillträdas den 1 jan. 1922. Lön: 900 kronor. Fri bostad om 2 rum (omöblerade) med värme och lys. Fri kost den tid arbetet pågår (8 månader). Tjänarinnan anställes. Ansökningshandlingar jämte präst- och läkarebetyg torde insändas till Doktor Hugo Jennische, Vänersborg.

### Vävlärlarinna.

Den Kellerska sinnessvaganstalten i Danmark söker till 1 januari 2 vävlärlarinnor. Villkor: Grundlön 1800 kr., som stiger till 2400 kr. Tillägg för närvarande 1,350 kr. För fullt fritt vivre avdrages 1200 kr. årligen. Pensionsrätt mot 5 proc. av den fasta lönen till pensionsfonden. Man vände sig till överläkaren, Professor Keller, Brejning p. r. Børkop.

### Sjuksköterskeelever

emottagas å Göteborgs Barnsjukhus. Kurserna äro förberedande 1-åriga. Prospekt sändes på begäran. Föreståndarinnan.

### Sjuksköterskeplatsen

vid Kristinehamns stads Alderdomshem är ledig att tillträdas den 15 nästa december.

Till fattigvårdsstyrelsen ställda ansökningar med åtföljande betygsavskrifter och rekommendationer insändas till Fattigvårdskontoret före den 20 nästa november.

Lönförmåner: 900 kr. pr år, fritt vivre jämte kristidstillägg. Sökanden, ej under 25 år, måste äga praktik som sköterska och hava verkligt intresse för befattningen. Vidare upplysningar lämnas av fattigvårdssysslomannen. R.-tel. 31. Kristinehamn den 17 Oktober 1921. Fattigvårdsstyrelsen.

### Bildad flicka,

kompetent och villig att dels undervisa ett par gossar i nio-års-åldern, dels hjälpa klen husmor med skötsel och tillsyn av hemmet, kan få plats i god familj. Jungfrur finnas. Svar till "Undervisningsvan", Iduns exp. f. v. b.

### PLATSSÖKANDE

#### Ung flicka

(lantbrukadotter) som genomgått några term. i 8-kl. läroverk är skunnig och något musikalisk, söker anställning i gott, bildat hem som husmors hjälp. Någon lön önskas. Ej rädd för arbete. Svar till "Familjemedlem G. G.", Iduns exp., f. v. b.

### Ung tyska,

19 år, livlig och gladlynt, söker plats i stad eller på landet i bildad familj att gå frun tillhanda i husliga göromål och barnuppfostran, såsom familjemedlem. Små lönepretentioner. Svar till "Villig ej kunnig", Dag. Nyh., Stureplan, Stockholm.

### Ung, legitimerad sjukgymnast,

studentska, önskar plats å egendom, institut eller medfölja på utländsk resa. Svar till "Goda referenser" Iduns exp., f. v. b.

### Enkel, bildad flicka,

med ordningssinne, önskar plats den 1 eller 15 nov. i liten fin familj (gärna herrgård) där god lön, vänligt bemötande samt bestämde arbetstid kan påräknas. Är villig deltaga i förekommande göromål. Eget rum önskas. Betyg finnes. Svar till "Plikttrogen", Iduns exp. f. v. b.

### Plats som husföreståndarinna

i gott hem önskas av duglig bildad 30 års dam kunnig i matlagning. Goda referenser. Svar märkt "Jul 21", Iduns exp. f. v. b.

### Ung flicka

önskar plats i god familj som familjemedlem att under husmoders ledning deltaga och lära ett hems skötsel. Goda referenser lämnas och önskas. Svar till "21 år", Iduns exp. f. v. b.

### Ung elementarbildad

värmländska önskar plats i god familj där jungfru finnes såsom husmors sällskap och hjälp. Har genomgått elementarskola samt Flickpension. Fullt kunnig i alla husliga sysslor. Är villig att deltaga i lärläsning och pianoverspelnin om barn finnes. Svar till "G. H. Familjemedlem", under adress S. Gumelius Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

### Suche Stellung

(Hauswirtschaft und Unterricht) mit guten Gehalt ab 15 Februar 1922 Bin Akademikerin (Philosophie Germanistik, Geschichte, Religion), Theologin-Braut.

Gustava Lönnies, Studienrätin, Leiterin der Socialen Frauenschule Stettin, Kronprinzenstr. 30.

### INACKORDERINGAR

FÖR BILDAD FLICKA, som är intresserad av att lära sig sköta ett hem, kan inackordering med undervisning — delvis i vegetarisk matlagning — erhållas hos ordningsfull erfaren husmor i stilla vackert hem i Ulricehamn. Vidare genom korrespondans med svar till "Redbar", p. r. Ulricehamn.

VILLA SOLHEM, Österskär. R. o. A. T. 51. Verkligt god inackord. med stilla familjeliv. 5 å 6 kr. pr dag. Goda referenser finnas.

### Vinterpensionat

Inackordering för längre eller kortare tid erhålles i vacker trakt invid salt-sjön. Vackra och bekväma rum i nybyggd fin villa. Elektr. ljus. Moderat pris.

Olga Örtenblad, Villa Solhem, Rikstel. 25, Onsala.

### Personer,

som behöva vila och luftombyte kunna få god inackordering i hem å större badort vid västkusten. Salta bad även vintertid. Strand- och skogs promenader. Tillfälle till fransk och tysk konversation. Sv. till "Moderat pris", Iduns exp., f. v. b.

### Tysk familj i Stralsund

önskar 1 å 2 svenskor i inackordering. Pris kr. 130 i mån. inklusive undervisning. Vidare meddelar Tandläkare V. Renström, Herrljunga.

### England.

Ung flicka av god familj kan erhålla förstklassig inackordering hos officersfamilj i Shanklin Isle of Wight. Vidare upplysn. kunna erhållas genom Frk Lindqvist, Riks 728 64, Stockholm.

### PENSIONAT

SOLVIKS BARNPENSION  
Adress: SÖDERTÄLJE - Rikst. 497  
KINDERGARTEN  
SKOLUNDERVISNING  
PROSPEKT

### D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut  
Kungsg. 60, STOCKHOLM  
Behandling av reumatiska åkommor.

### GÖTEBORGS

GYMNASTISKA INSTITUT  
Östra Hamngatan N:o 45  
Förmånligaste specialkurs i MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK  
Ny kurs börjar den 15 Januari.  
I kursen ingår kostnadsfritt undervisning i Pedagogisk gymnastik, Ortopedisk behandling, Elektrisk behandling, Värmebehandling, Zander-gymnastik, Förbands- och samaritkurs. Begär illustrerat prospekt.

### Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

### Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept.  
Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

### Dr. Elin Beckmans Hettluftinstitut

Hettluft, Diatermi, Konstgjord högländsoll (Kvartslampa), Massage. Rheumatism, gikt, nervsmärtor, ledutgjutningar och -stellet, frostskador o. börjande ålderdomsbrand, allm. kraftnedsättning etc. Barnhusgatan 12, Stockholm. Vard. 1/3 -4. Riks 105 52. Allm. Br. 45 52.

### Fräkencreme

IGA Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6: 50 + porto. Försändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

### Den amerikanska kvinnan

är känd för sin persikolena sköna hy. Hennes hemliga medhjälpare i striden mot rynkig, slapp och oren hy är det nya oöverträffade skönhetsmedlet Velvet Complexion som är en mjölkliknande vätska sammansatt av äkta mandel.

Följ noga bruksanvisningen. Försäljes hos alla Parfymaffärer samt av importören AB PARFYMERI BARLACH, Stockholm C. Pris pr flaska 5.50 och 8.— kronor



### Birgitta Äkta Citron-Crème.

Ofelbart medel mot sträv och narig hy. Bästa ansiktsmassagecreme. Utplånar rynkor och ojämnheter i huden. Tillverkas av saften av friska citroner. Parfymeri S:ta Birgitta, Stockholm. Pris kr. 3:—

### Praktiska,

hygieniska, impregnerade damunderkläder av olika modeller för dag- o. nattbruk samt Dambindor, även i små reseförpackningar, i parti o. minut billigast från

Carl Stangenberg, Hötorget 10, Stockholm. A. T. 28690. R. T. 7762.

### Vägglöss

Desinf. m. Amerik. Gassystem (ej cyanalkalium). Ej risk eller obehag för grannar. Skadar ej tyg eller möbler. Spec.: Kackerlackor, Mal och Vägglöss. Nordiska Desinfektions Anstalt. Riks 804 85 Stockholm Allm. 168 13

### Korpulens Fetma

överninnas genom D:r Hoffbauers lagl. skyddade AVMAGRINGSTABLETTER  
Fullständigt ofarligt och verkammaste medel utan diettväng. Intet avföringsmedel. Pris fullst. kur. kr. 23:— franco. Utförliga broschyrer gratis. Elefant Apotheke, Berlin A 47, Leipzigerstr. 74, vid Dönhofsplatz. Depot: Apoteket Storcken, Storgatan 28 - Stockholm.

## HUSMÖDRAR!

Från 1 Nov. gives för ett begränsat antal elever, under Fru Elvira Harms personliga ledning, en 6-veckors specialkurs för husmödrar, omfattande tillskärning av flick-, goss- och barnkläder, jämte praktisk demonstration för omändringsarbeten av damkläder. Några platser finnas ännu lediga. Anmäl. kl. 1—4 e. m.

A.-B. STOCKHOLMS TILLSKÄR.-AKADEMI.  
Riks. 30810. Stureplan 13. Allm. 165 36.

## Reumatism

Pr sats kr. 5:— franco från Varulagret WASA, Kemikalieavd. Stockholm 2.

### Strengnäs Husmodersskola

17:de arbetsåret. Husmoderskurs 25 jan.—25 maj. Grundl. o. prakt. underv. 1 elevpl. 1 nov. Prospekt mot porto gen. Fru M. Braune, Strengnäs.

## Madame Koechlin, Private lessons

82 rue Lauriston, Paris, mottager 1 eller 2 svenska flickor, vilka önska lära franska språket. I priset 900 francs för månaden ingår 1/2 timmes fransk läsning om dagen. Upplysningar lämnas av fr. Malmsten, 9 Blasieholmstorg, Stockholm.

in English and Italian by Miss Jackson from London.  
At home — 6.30 — 8. Banérgat. 4, Stockholm. A. T. Ö. 10.

## Tandteknikerkurs

Fullständig lärdom erhålles i Kautschuk och Guldarbeten. Billig avgift. Svar till "Lönande yrke", Iduns exp. f. v. b.

## Bistå en blind,

som under nu rådande svåra tider saknar avsättning för sin tillverkning. Vädjar till tidningens läsare att köpa prima klädsträck av vit manillahampa (vanlig grovlek) 25 meter långa till pris för två kr. 3:—, 40 meter långa för två kr. 4: 50. Grövre 6-garnigt klädsträck även passande till flaggstänger, 40 meters längd kr. 5: 50. Allt sändes fraktfritt mot postförskott. Ernst Cederholm, M o h e d a.

## Elever i spädbarnsvård

mottagas fortfarande vid Norrköpings Barnavårdsanstalt. Prospekt på begäran.

## Ett utmärkt medel.

Vid alla slag av nervsmärtor såsom huvudvärk, reumatism, neuralgi, förkylnings- och febersymtom hava Dr. Stohrs Kephaldoltabletter snabb och säker verkan utan besvärliga svettningar och utan att skada hjärtat eller andra organ. Användes med glänsande resultat av de främsta kliniker och läkare. Finnes å alla apotek.

## IDUNSPAPPER

## GRANSHOLMS FINPAPPERSBRUK

ANLAGT 1803 - - GEMLA - - ANLAGT 1803  
Specialbruk för finare papperssorter.

OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:

## R. W. STARE

R. T. 40 44 59 KUNGSGATAN 59 A. T. 192 30

## Utmärkta organ

för

## annonsering i landsorten:

Avesta: Avesta-Posten.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falun: Falu-Kuriren.

Gevele: Gevele-Posten.

Halmstad: Hallandsposten.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad

Höganäs: Höganäs Tidning.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlshamn: Tidningen Karlshamn.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nyköping: Södermanlands Nyheter.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Säter Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalle: Bohusläningen.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Visby: Gotlänningen.

Växjö: Smålands-Posten.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.

Östersund: Jämtlands-Posten.



# Räkenskapens dag

Film skådespel  
i sex akter med  
**Anita Stewart**  
i huvudrollen

En film om  
moderskärlek

**PREMIÄR**  
måndagen 31 oktober



Engros & Detalj  
**Billiga Pälsvverk**  
SKINN- & ULL-  
IMPORTEN  
Regeringsg. 16, 1 tr.  
Riks-Tel. 29 53  
Allm. T. Br. 4794

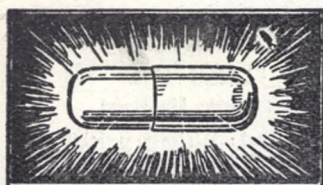
**HUDCRÉMEN**

**Antifinol**

är ett beprövat och välkänt medel för borttagande av finnar, pormaskar och rynkor. Vid daglig användning erhålles en mjuk hud, en charmant hy samt vita och smidiga händer. Försäljes av apotek, parfym- och kemikaliefärer samt direkt från oss.  
Pris 3:50 kr. pr tub.

**Fräkenpomadan SOLEIL**  
erkänd tillförlitlig att på kortaste tid borttaga även de mest mörka och fula fräcknar. Exp. mot 2:50 kr. pr tub. 2 tuber portofritt endast från oss.

**A.-B. ANTIFINOLFABRIKEN**  
GÖTEBORG



**SPIECKERS SANOKAPSLAR**

alstra nerv- och muskelkraft. Undanröja kraftnedsättning, trötthet, sömnlöshet, överansträngning, blodbrist och svaghetstillstånd, ojämförligt snabbare än något annat medel. Intyg från kända svenska personer på begäran gratis och franko. Askar om 20 kapslar (tillräckligt för 20 dagars bruk) å alla apotek och kemikaliefärer till pris kr. 4:25 eller exp. portofritt från undertecknade.

Stor kur (10 askar) kr. 38:50.  
Liten kur (5 askar) kr. 20:—.  
Generalagenter för Skandinavien:

**Harald Westerberg & Co.**  
Göteborg.

# NORDISKT KONVERSATIONS LEXIKON

Hemmets Universitet — Hemmets Rådgivare — Hemmets bästa bok



Allas plikt inför sitt land, sin familj och sig själv i dessa kritiska tider är att stå fullt rustad med Kunskapens makt och därigenom ej blott hävda utan även höja sin ställning i samhället. Vill Ni framåt i världen, vill Ni bli rik och ansedd överallt, måste Ni framför allt ha gedigna kunskaper och intet verk är bättre att ösa kunskaper ur än Nordiskt Konversations Lexikon. Det lämnar upplysning om alla förekommande spörsmål, politiska, sociala, kulturella och religiösa liksom allt rörande handel, hantverk, industri och lanbruk, allt utförligt och med en massa illustrationer. Därtill beskrivningar och avbildningar av alla kända målningar, skulpturer och byggnader, förutom beskrivningar av över 30,000 framstående mäns och kvinnors liv ända till nuvarande tid med många porträtt. Allt finnes i alfabetisk ordning så att en upplysning kan fås på mindre än en minut.

**NORDISKT KONVERSATIONS LEXIKON**  
blir obestriddigen Nordens bästa uppslagsbok. Formatet på detta stora verk är 21 cm. höjd och 14 cm. bredd och kommer det att omfatta 16 band som utkomma med ett band varannan månad, varje band innehåller över 500 sidor och hela verket bortåt 10,000 sidor. Detta verk blir förtsett med c:a 12,000 konstbilagor, koppartryck, kartor och illustrationer. Verket redigeras under medverkan av c:a 100 framstående fack- och vetenskapsmän.

**1/2 PRIS UNDER 8 DAGAR**

För att genom en stor upplaga kunna göra företaget bärande lämna utgivarna härmed tillfälle att teckna subscription för halva priset om det sker inom 8 dagar.  
Till 1/2 pris kostar verket då endast 6:— kronor pr band. Inbundet i solitt praktband med guldtryck, likaledes till 1/2 pris kr. 2:50 extra för varje band.

Vi rekommendera den inbundna upplagan, då ett lexikon dåligt kan användas om det ej är inbundet. Så snart ett visst antal abonnenter äro tecknade och därigenom företaget säkrat kan subscription endast ske till fullt pris. Insend därför omgående beställningssedel till

**Nordiskt  
Koversations Lexikons Förlag,  
MALMÖ A.**

1/2 PRIS BESTÄLLNINGSSEDEL  
insändes direkt till

**Nordiskt Konversations Lexikons Förlag, Malmö B.**

Undertecknad beställer härmed Nordiskt Konversations Lexikon till 1/2 pris.

Jag önskar verket, som skall omfatta 16 stora band, tillsänt med ett band varannan månad.

Häftat i vackert omslag för kr. 6:— pr band.

Inbundet i solitt praktband för kr. 8:50 pr band.  
(Det som ej önskas torde strykas över.)

Namn .....

Adress .....

Poststation .....

Ny upplaga

**"Svenska kvinnan genom seklen"**

**Kronor 5:—**

*Iduns Exp., Stockholm*

**Gahns**



**Maniol**

Fukt och kyla huden ej tål  
Använd dagligen Gahns Maniol